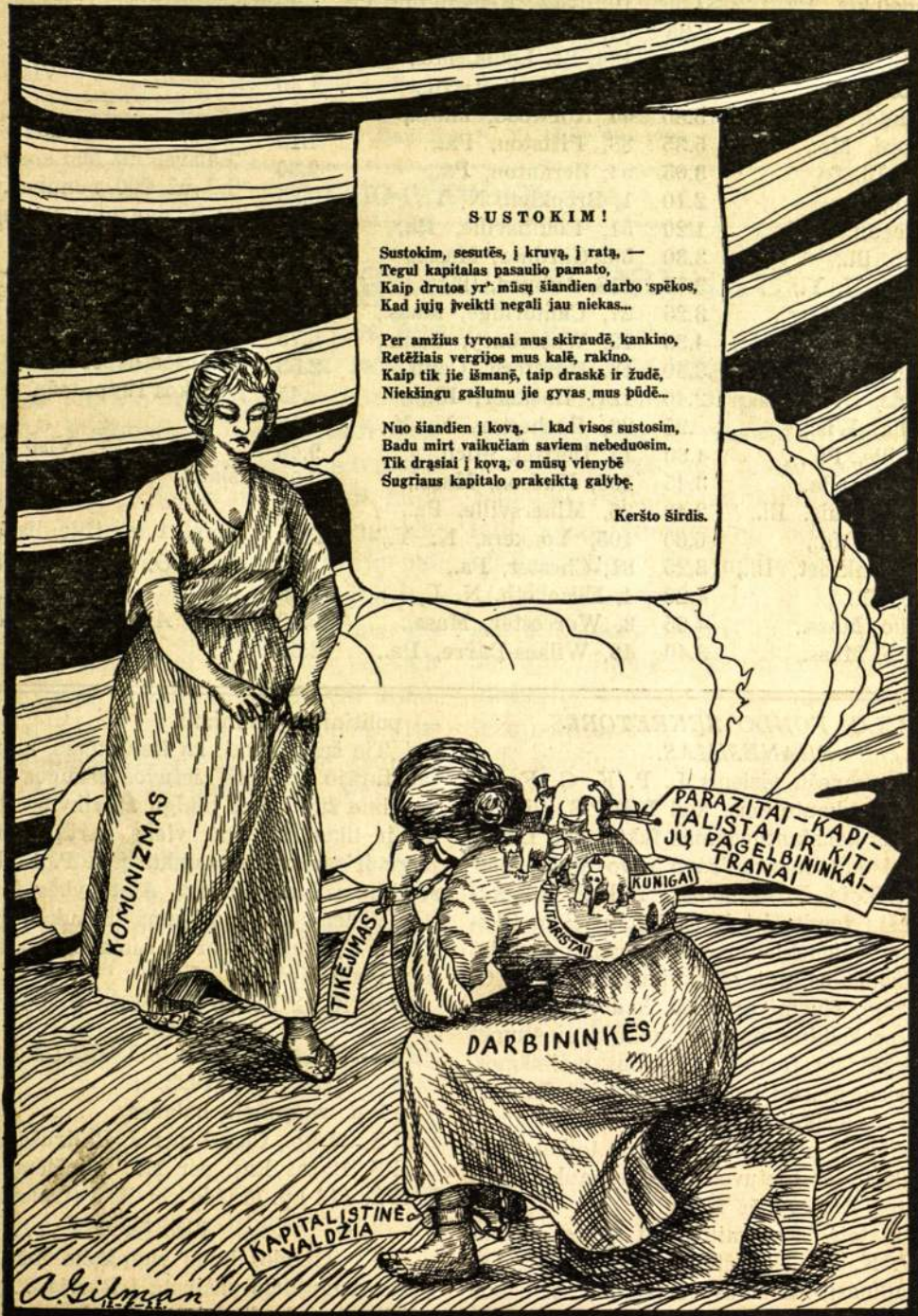

MOTERŲ BALSAS

**LMPS. FINANSINĖ APY-
SKAITA UŽ RUGP., 1922.**

<i>Kuopa</i>	<i>Miestas</i>	<i>Suma</i>						
46,	Philadelphia, Pa.,	\$1.35	71,	Benld, Ill.,	4.75	89,	Milwaukee, Wis.,	2.55
11,	Philadelphia, Pa.,	2.85	117,	Westville, Ill.,	1.00	114,	Zeigler, Ill.,	2.60
4,	Elizabeth, N. J.,	3.45	5,	Rockford, Ill.,	3.80	86,	Herrin, Ill.,	1.80
2,	Worcester, Mass.,	3.00	39,	Monessen, Pa.,	4.50	66,	Los Angeles, Cal.,	2.10
24,	Cleveland, Ohio,	5.80	102,	New Kensington, Pa.,	1.40	23,	Binghamton, N. Y.,	5.45
65,	Rumford, Me.,	5.35	54,	Scranton, Pa.,	2.85	15,	Ansonia, Conn.,	3.15
9,	Chicago, Ill.,	3.05	124,	St. Louis, Mo.,	2.00			
58,	Chicago, Ill.,	2.10	119,	Royalton, Ill.,	1.40		Viso	\$208.35
104,	Muskegan, Mich.,	1.20	44,	Norwood, Mass.,	1.20			
92,	Chicago, Ill.,	3.30	88,	Pittston, Pa.,	4.15		<i>Išlaidos</i>	
91,	Maspeth, N. Y.,	3.70	54,	Scranton, Pa.,	2.60		"Laisvei" už 500 konvertų	\$3.25
34,	Fitchburg, Mass.,	3.25	1,	Brooklyn, N. Y.,	19.35		"L." už 200 nominac. bl.	2.50
37,	Grand Rapids, Mich.,	4.35	51,	Collinsville, Ill.,	2.00		"M.B." nar. mok. už rugp.	137.02
92,	Chicago, Ill.,	3.80	50,	Gardner, Mass.,	4.50			
68,	Cliffside, N. J.,	2.40	118,	Auburn, Ill.,	1.00		Viso	\$142.77
72,	Kenosha, Wis.,	.95	27,	Cambridge, Mass.,	3.95			
77,	Frackville, Pa.,	4.80	12,	Waterbury, Conn.,	5.75		<i>Sutranka</i>	
21,	Pittsburgh, Pa.,	3.45	18,	Hartford, Conn.,	2.55		Balansas liepos mėn.	\$254.48
110,	E. St. Louis, Ill.,	2.40	121,	Buckner, Ill.,	.45		Įplaukos rugp. mėn.	208.35
28,	Baltimore, Md.,	6.60	26,	Rochester, N. Y.,	4.15			
108,	W. Frankfort, Ill.,	8.25	17,	Detroit, Mich.,	9.45		Viso	\$462.83
43,	Cicero, Ill.,	4.20	100,	Hudson, Mass.,	3.00		Išlaidų	142.77
22,	Montello, Mass.,	4.65	36,	Minersville, Pa.,	3.90		Rugs. 1 d. izde lieka	\$320.06
8,	Lawrence, Mass.,	3.40	105,	Yonkers, N. Y.,	2.25		<i>O. Šimoliuniutė,</i>	
			81,	Chester, Pa.,	1.15		LMPS. C. Sekr.	
			4,	Elizabeth, N. J.,	1.55		A. V. Klimiutė,	
			2,	Worcester, Mass.,	5.80		LMPS. C. Izd.	
			48,	Wilkes-Barre, Pa.,	2.60			

**L.P.K.G. FONDO SEKRETORĖS
PRANEŠIMAS.**

Šiuomi pranešu visiems L. P. K. G. Fondo rėmėjams ir aukautojams, kad L.M.P.S. Pildantis Komitetas konstantuodamas faktą, kad Lietuvos draugai jau suorganizavo savo atstovybės fondą Amerikoje, P. K. nemato reikalo palaikyti du panašiu fondu, įsteigtus tam pačiam tikslui ir einant vienokias pareigas rinkime aukų Lietuvos draugams, nutarė likviduoti L. P. K. G. Fondą. Taigi, šiuomi pranešu, kad nuo pasirodymo šito paskelbimo daugiau aukų nesiųstumėt į augščiau minėtą fondą, nes nebus priimamos. Jeigu ir prisiųsite, tai bus priduoti Liet. Draugų Atstovybei Amerikoje. Mes kviečiame mūsų fondo rėmėjas ir aukautojus, kad ir toliau rinktumėte aukas del Lietuvos draugų, aukojant į Liet. Draugų Atstovybės fondą.

Kaip matote iš atskaitos, tai aukos surinktos į L. P. K. F. del Lietuvos draugų, yra pasiųstos: vadinasi, kam buvo renkamos, tam bus ir sunaudotos. Taigi visi pakampēm šnabzdėjimai, kad aukos bus sunaudotos ne tam, kam jos renkamos, pasiliko blogos valios darbu ir užkenkė tik tiem, kam aukos buvo renkamos. Tai yra

— politiniam kaliniam.

Tie šeši šimtai, ką išsiuntėme, manome, kad jau turėjo pasiekti Lietuvos draugus ir kaip tik gausime žinią apie pinigų aplaikymą, tai išsiųsime ir likusius. Dar vieną kartą primenu, kad jeigu ir yra aukų susinkta į L. P. K. Fondą, tai siųskite į Liet. Draugų Atstovybės fondą.

Visiems darbuotojams ir aukautojams į L. P. K. G. Fondą, varde Lietuvos politinių kalinių, tariau širdingą ačiu.

L. P. K. G. Fondo Sekretorė *J. Bondžinskaitė.*

**ATSKAITA L. P. K. G. FONDO UŽ RUGPJUTĮ
1922 m.**

1 d. rugpjūčio balansas	\$347.99
LMPS. 24 kp., Clevel. per J. Baltrušaitienę	23.02
LMPS. 12-tas Raj. per M. Valinčienę	3.48
LMPS. 113 kp. iš izdo per E. Petralevičienę	3.82
Viso įlaukė	\$378.67

Išlaidos buvo rugpjūčio mėn.

9 d. rugpjūčio pasiųsta į Rusiją	\$200.00
" " " draftas ir pasiuntimas	24.30

Viso išlaidų buvo \$224.30

1 d. rugsėjo L.P.K.G. Fondo izde liekasi \$154.37
L.P.K.G.F. Sekr. *J. Bondžinskaitė.*

MOTERŲ BALSAS

PIRMAS LIETUVIŲ MOTERŲ DARBININKIŲ MĖNESINIS ŽURNALAS

Lietuvių Moterų Progresyvio Susivienijimo Organas

The Women's Voice—Lithuanian Monthly Journal. Published by the Lithuanian Women's Progressive Alliance of America. Editor K. Petrikienė, Manager O. Šimoliuniūtė. Subscription: \$2.00 a year; 6 mo. \$1.00; single copy 15c. Address: Moterų Balsas, 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

Entered as second-class matter October 5, 1916 at the Post Office at Phila., Pa. under the Act of March 3, 1879. Transferred to Brooklyn, N. Y., July 28, 1920.

Metai VI.

SPALIO-OCTOBER, 1922.

No. 10.

Mūsų Agitacijos Savaitė

K. PETRIKIENĖ.

Šių metų L.M.P.S. agitacijos savaitė nėra narėms jokia naujiena, todėl, kad panaši savaitė atsikartoja jau paeiliui keli metai. Ligšiol laike agitacijos savaitės mūsų svarbiausias tikslas buvo: gauti kuo daugiau narių ir viskas. Kiekvienais metais plaukė pas mumis būriai naujų narių, rodos, turėjo kartu augti ir naujos spėkos, bet taip nėra. Spėkų kiek mes turėjome penki, šeši metai atgal, veik tik tiek teturime ir dabar. Skirtumas yra tik tame, kad tulos draugės, kurios keli metai pradėjo veikti mūsų eilėse, tos ligšiol truputį pažengė pirmyn, o didėji dalis draugių stovi ant vietos.

Kame gi priežastis to nepasisekimo? Atsakymas, aš randu, štai kame: mūsų organizacijos tikslas nėra pastatytas ant klesų kovos pamato, o tik taip sau turėt organizaciją — būt organizuotam. Kad tai taip, o ne kitaip yra, tai aiškiai liūdijs ir šių metų mūsų darbuotė. Užėjus rezoliucijų bangai, tulos senos mūsų eilėse veikėjos rašė rezoliucijas, kad L.M.P.S. visiškai neturi kištis į politiką, o būt moterų organizacija. Tai nėra visų narių nuomonė, bet nuomonė pusėtino skaitliaus narių, tai visos pripažinsime.

Jeigu Susivienijimas veik per keturioliką metų savo gyvavimo nesugebėjo tas ydas prašalinti, tai tas darbas reikia pradėti dabar.

Amerika yra toji šalis, kurioj technika

yra ištobulinta ligi augščiausiam mūsų galdynės žinojimo laipsniui. Tobulinimas technikos, kartu triuškina ir senąjį šeimyniniame gyvenime moteries užsiėmimą. Milionai moterų traukiama į industrijos lauką, kas, žinoma, jų, kartu ir visos darbininkų klesos gyvenimą žymiai sunkina.

Kova tarpe darbo ir kapitalo ypatinškai per pastaruosius du metu žymiai paaustrėjo. Joje dalyvauja masės moterų darbininkų, bet tarpe jų labai maža dalelė tesupranta, kad toji kova turi būt kova už patį komunizmą, už darbininkų galę. Jeigu pasaulis yra padalintas į dvi dali: darbininkus ir išnaudotojus, tai kova turi nuspręsti kas tąjį pasaulį turi valdyt — darbininkai ar išnaudotojai. Ar visas gaminimas ir gaminimo priemonė turi rasti rankose klikos išnaudotojų privatinės nuosavybės formoje, ar rankose pačių darbo minių komunistinės gamybos formoje?

Kapitalizmas velka paskui save karus, bedarbes, prostituciją, saužudystes, nedaiklių nuo šių nepalaimų daugiausiai nukenčia moterys. Be dalyvavimo moterų revoliuciniame judėjime, komunistinis laimėjimas nėra galimu. Per tai šiandiena stovi klausimas priešais mus, kaip įtraukt į tąjį judėjimą daugiau moterų?

Komunisčių Sekretoriatas paskutinėse konferencijose išdirbo tam darbui plenus, kurių turime prisilaikyti ir mes, kurios esame jų šalininkėmis, idant pačioms grei-

čiau priėjus ir dar daugiau atsilikusias įtraukti į klesų kovos bangas. Mes daugiausiai pasiganėdijame darbu siauruose rateliuose ir tai labai maža narių dalelė, kuomet didžiama narių absoliučiai nieko neveikia. Dirva darbui plati, kurioje mūsų draugės turi dirbt išskėstomis rankomis. Reikia žiurėt, kad narės veiktų unijoje, aukų rinkimuose ir visame organizaciniame darbe, kuris vedamas priešais, lokautus, indžionkšinus, algų kapojimą, darbo valandų pratęsimą ir daugelį kitų reikalavimų. Nereikia sukraut tie darbai ant keleto draugių rankų, bet įtraukt visas nares prie darbo.

Mūsų draugės, dalyvaudamos kitose organizacijose taip-pat privalo nesibijoti užimt komitetuose bei komisijose vietas. Visi virš paminėti užsiėmimai tai yra pradinė mokykla klesų kovoj. Tiktai aktyviai dirbant išmokstame tvarkyt ir suprast organizacijos reikšmę. Tiktai toji organizacija draugijoje rolę lošia, kurios nariai yra sąmoningi ir veiklus, o būti tokiais visiems galima.

Amerikoj apskaitliuojama virš dešimties milijonų moterų dirbančių už algą del pragyvenimo. Tai yra milžiniška minia proletarių, bet unijose moterys sudaro tiktai nuo 5—8 nuošimčių. Prie virš paminėtos skaitlinės nėra įskaityta darbininkų moterys, kurios negali išeit į dirbtuves delei įvairių priežasčių. "Namų šeimininkų" darbas kartais tęsiasi 12 ir daugiau valandų. Šios darbininkų moterys mano, kad jom organizacija nėra reikalinga, nes jos nedirba už algą. Užėjus bedarbėms, streikam, tokių moterų padėjimas esti apverktinas. Šeimininkėms organizacija nemažiau reikalinga, kaip kad pačiom darbininkėms, nes jų vyrų yra darbininkai, jų kūdikiai auga, jos perka maistą, randavoja butus, jos yra dalis proletariato ir jų, kaip ir viso proletariato rytojus nėra užtikrintas. Jeigu jos vyras-duonpelnis susserga ar numiršta, tuomet jai su kūdikiais štojasi priešais akis baisi bedugnė. Ji žino,

kad savo uždarbiu kūdikių išauklėti negali, valstybinis auklėjimas "poor house" yra baises del našlaičių.

Todel darbininkų moterys kartu su visais darbininkais turi organizuotis ir kovot del geresnės ateities del darbininkų galios.

Toji dešimtis milijonų darbininkų daugiausiai mažai apmokamos, jų mažos algos gimdo nupuolimą — prostituciją, jos labai mažai yra organizuotos į unijas, dar mažiau į šiaip bent kokias darbininkiškas organizacijas. Pas mus randasi veik pora tūkstančių organizuotų moterų. Šios draugės turi būt tas elementas, kuris privalo visą reikalaujamą (revoliucijinį) darbą tarpe atsilikusių darbininkų varyt pirmyn. Dirbančios dirbtuvėse turi vest propagandą tarpe dirbtuvės darbininkų ir darbininkų, kaip žodžiu, taip ir spausdinta literatūra. Reikalauti tinkamos literatūros iš savo kuopų, o kuopos iš Centro. Neinančioms į dirbtuvę taip pat turi būt pakankamai darbo. Kuopos laike susirinkimų turi išklaudyti narių raportus, ką jos bent kurioj darbo srityj per mėnesį yra nuveikusios.

Agitacijos savaitė yra rekrutavimui naujų spėkų, todel žiūrėkime, kad gavimas naujų narių ir būtų augimas mūsų darbo, o ne tūnojimas ant vietos. Visais būdais bandykime išeit į platesnį darbą kuom tik kuri galime prisidėt, o pasekmės bus malonios.

Aplamai imant kas metai žūsta mainierių po 2,396. Sužeidžiama 150,000. Darbininkai žūsta ramiai, be pasipriešinimo, del kapitalo reikalų, todel, kad jie toje dvasioj išauklėti: vergauti ir žūti.

* * *

Anglijos parlamento narys tūlas F. A. McQuisten įnešė į atstovų butą sumanymą, kuriuomi būtų baudžiama visos moterys, kurios pirm šešiolikos metų amžiaus, bandys nešiot į viršų susuktus plaukus.

Buržuaziniuos parlamentuos matome, kad ir toki sumanymai randa sau vietas.

Amerika, Turkija Ir Naujas Pasaulio Karas

V. TAURAS

Turkai suvarė Graikus į ožio ragą Mažoj Azijoje. Kas to nežino? Apie tai būnija laikraščiai; apie tai net zvirbliai palėpėse čirška.

Tai yra naujiena amerikietei darbininkei Mortai, Agotai, Barborai; naujiena amerikiečiui darbininkui Jonui, Džimui ir Kaziui. Turi būt, tie turkai geri muštukai, kad taip supupijo graikus. O graikai, turi būt, kokie kepurės, o ne kareiviai, kad davėsi taip pagoniškai save supliekti. Šitaip kalba ir svarsto vidutinis darbininkas ir darbininkė Amerikoje.

Kas galės toliau iš to viso išeiti? Ką galės duoti tas Graikų-Turkų susikirtimas Amerikos darbininkui? Tai yra klausimai, kurie nerūpi milžiniškai didžiumai Amerikos darbininkų.

Ir ką gi čia gali rūpėti amerikiečiui ta kova Mažoj Azijoje, apie Dardanellus, ties Konstantinopoliu? Juk tai toks tolimas dalykas; juk tai už tūkstančių mylių. — Tai kas, kad mušasi, bile manęs nekliudo, — mąsto sau Amerikos darbininkas.

Kada 1914 m. prasidėjo imperialistinis karas Europoje, tai amerikietis darbininkas irgi panašiai mąstė. Susikibo Austrija, Vokietija, Prancūzija, Belgija piautis. Tai žiaurus ir kvailas darbas, — išvadžio amerikietis darbininkas. Bet kas man, bile tik manęs nekliudo. O mūsų, Amerikos, valdžia bus protingesnė, ir nesikiš į tas skerdynes.

O kaip ištikrųjų buvo? Nėra reikalo kartoti. Tatai Amerikos darbininkas ir darbininkė patys patyrė ant savo kailio.

Amerikos kapitalas šiandien pertukęs, nupamtes nuo pasaulio aukso. Pukščia, dairosi, krapalioja ir žiūrinėja, ką čia reikės daryti. Ir jei ne šiandien, tai ryt-poryt jis galės padaryti savo sprendimą. Amerikiečiui darbininkui vėl galės tekti savo krauju trėšti Europos žemele, savo kaulais marginti laukus Balkanų ir Mažosios

Azijos. Blogiausių dalykų gali laukti Amerikos darbininkas, jeigu jis nesukrus veikti prieš imperialistines užmačias "savo" kapitalistų.

Kas būtų buvę, jeigu dabartiniu laiku būtų tylėję darbininkai Anglijos ir jos kolonijų: Kanados, Australijos, Naujosios Zelandijos, Newfoundlando, Pietų Afrikos? Kas būtų, jeigu tų kraštų darbininkai nebūtų griežtai užprotastavę prieš Anglijos valdžią? Nugį, jau Anglų imperialistai būtų atvirai susirovę su Prancūzų imperialistais delei Dardanellų ir Konstantinopolio.

Prancūzijos darbininkai irgi, suprantama, nepritarė naujam karui. Todel Anglija tam sykiui ir "susitaiko" su Prancūzija.

Reikia suprasti, kad minėtas karas tarp Graikų ir Turkų — tai nėra vien tik karas Graikijos ir Turkijos.

Turkus rėmė ir remia Prancūzai, Graikus — Anglai. Prancūzai nori viešpatauti Balkanuose, Dardanelluose ir Konstantinopolyje su pagalba Turkų. Anglai nori viešpatauti su pagalba Graikų.

Prancūzų imperialistai siuntė pinigų, ginklus ir amuniciją Turkų nacionalistams (kemalistams), kurių valdžia Angorų.

Anglijos imperialistai gabeną Graikams pinigų, ginklus ir amuniciją.

Vadinasi, ėjo karas tarp Anglijos ir Prancūzijos, nors tai buvo ir ne viešas, ne oficialis karas.

Šiuo tarpu gali Anglija ir Prancūzija apglostyti savo skirtumus, gali tulam laikui susitarti. Bet pastovios santaikos negali būti tarp tų dviejų imperialistinių grobikų. Gali būti tik trumpas karo paliaubos. Bet ir per paliaubas Prancūzų ir Anglų imperialistai galas kardus ant kits kito galvos. Ruošis į naują visuotiną skerdynę. Neišvengtina tarp jų mirtina kova dėl viešpatavimo Dardanelluose, Mažoj Azijoje, Mesopotamijoje.

Prancūzija Europoj be galo sustiprėjo. Ji padarė savo įrankius iš Lenkų, Rumunų, Čekoslovakų, Jugoslavų. Ji pradeda susiartinti su Vokietija. Tuomet gali Prancūzai per daug sudrūtėti ir ekonominiai ir kariniai. Tuomet Anglam gali pasidaryti jau pervėlu pasimieruoti ginklų spėkomis su Prancūzais. O dar didėja bruzdėjimas Indijoje, Egipte ir kitose Anglų pavergtose šalyse. Todėl Anglai nenorės per ilgai laukti.

Leiskime, pagaliau, atsiveria pragaras imperialistinio karo tarp Anglijos ir Prancūzijos. Ar Amerika tuomet galės pasilikti neutralė, bepusinė tēmytoja? Šimtą sykių ne! Amerika neišvengiamai išspraustų į karą ir per jį stengtųsi tapti vienintėliu pasaulio valdonu.

Vienas tėra būdas užkirsti kelią naujai imperialistinei pasaulio skerdynei. Tai masinis revoliucinis darbininkų veikimas.

Moteris Industrijoj

Kokias Visuomenines Permainas Jinai su Savim Neša Industrijoj Eidama.

FURIS.

Vidutiniam kapitalistinio gaminimo plėtojimosi laipsny, moteris, kartu ir visa šeimyna, tebeprisiliko dar senam gyvenimo kevale, paveldėtam nuo feodalinės visuomenės. Esamieji reikalai, kad ir vedė moterį toliaus josios namų, tačiau jinai dar vis buvo apsiribavusi tik savo akimis matomam plote. Nes artimieji reikalai ją toliau nevedė, nors netiesioginiai jinai nuo esamųjų ekonominių sąlygų visiškai priklausė, bet gi tolimesnis visuomeninių reikalų pažinimas ir kova už tų reikalų pakreipimą į darbininkų klasei pageidaujama pusę, buvo užklota tamsiais, nepermatomais ūkais. Taigi todėl mes ir nematome skaitlingai darbininkės moteris dalyvaujant plačiam klasių kovos lauke.

Pamatinė kapitalistinės gamybos tendencija, o ir tos sąlygos, kuriose augo ir plėtojosi kapitalizmas; negi galėjo moteris

palikti nuošaliai nuo visuomeninio reikmenų (prekių) gaminimo, tai yra neįtraukti jos į platų industrijos lauką. Kadangi tokiai neįtraukimas būtų reiškęs atsisakymą nuo tų turtų, kuriuos kapitalistai susikrauna pigiai apmokamų moterų darbų.

Prekių gaminimas rinkai davė didelę paspartį augščiau pakilti technikai ir kolektivizmui įvairiose industrijos šakose, kas ir darė pamatinės įtakos į prekių pagerėjimą ir jų pigumą, o su tomi ir neapsimokėjimą naminiam-industrialiam daiktų gaminimui. Taigi naminę gamybą pavadavo fabrikos, o paprastą daiktų apsimainymo rinką laisvoji komercija, kuri spyrė fabrikantą jieskoti pigiausių rankų, kad atsilaukius prieš kaimyną konkurencijoje ir, kad prisikrauti kiek galint daugiau turtų; moteris ir vaikai būriais pradėjo traukti į fabrikus kaipo pigesnė darbo spēka. Karolius Marksas, analizuodamas buržuazinę visuomenę, sako: "Kad buržuazija ištraukdama moterį iš namų į fabriką, kartu ištraukia ir iš po savo kojų gyvavimo pagrindą". Taigi čionai bent paviršutiniai pakamantinės moterų plaukimą į pramonę ir jų (darbininkų moterų) dalyvavimą klasiniam darbininkų judėjime.

Prieš pasaulinį karą plačiausiai moteris buvo įtrauktos į pramonę Vokietijoje, paskui Anglijoje, Francijoje ir t.t. Su pirmutiniais pasaulinio karo metais, moterų skaitlius industrijoj taip pradėjo augti, kad jau baigiantis karui, Vokietijoje ir Anglijoje beveik susilygino su skaitliumi vyrų. Anglijoje, regis, moteris net pralenkė naminėse salose. Pasaulinis karas taip išubavo tą plaukiamą moterų į fabrikus bangą, kad jau po Versalio taikos, kuomet grįžo darbininkai iš karo laukų prie kasdieninio užsiėmimo, tai kolosalis tvanas užliejo dirbamų pajėgų persamdymo rinką. Žinoma, tai nebuvo pamatinė priežastis, to dirbamųjų spēkų milžiniško perviršiaus, bet panaudojimas moterų industrijoj, žinia dalimi prisidėjo prie tos milioninės bedarbių armijos išaugimo.

Moterų Plaukimas į Fabrikus.

Jungtinėse Valstijose dalyvavimas moterų industrijoje buvo mažesnis, negu Europos šalyse. Bet jau prieš pasaulinį karą, jos sudarė 35%, gi šiandien pasiekė skaitlinės jau 50% ir kas dien vis auga didyn. Centralinė ir Pietinė Amerika irgi neatilieka, o tokioje industriniai jaunoji šaly, kaip Japonija, moterys užima pusę, tai yra sudaro 50% industrijoje dalyvaujančių asmenų. Tenai neilgai truks iki jos pralenks vyrų skaitliu. Taigi tas augimas, apskritai imant, visose šalyse yra labai rimtas, o su tuom ir kapitalistinės sistemos neišvengtinai žlugimas.

Buržuazijos visuomeninė pažvalga, kurią geriausia atstovauja jos (buržuazijos) dorininkai, aiškina: kad šeimynos pastovumas esąs visuomeninės gerovės atspara, kad šeimynos užlaikytojas esąs vyras, kurio yra privatinė pareiga suteikti medžiaginį užlaikymą pačiai, vaikams ir seneliams, kad valstybė neturinti nieko bendro su tuom ir skaito ne jos reikalu kištis į bent keno šeimyną. Taigi šitame punkte ir kertasi visuomeniniai reikalai visam plotme ir kas kart iššaukia vis didesnį masių siurbimą. Kadangi žmogaus naudojimas pasiekė tokį laiptą, kad ne vien tik moterys, bet ir vaikai mokyklos amžiaus priversti apieiti namus ir eiti į fabriką, kad palaikyti gyvybę, nes tėvas nieku būdu neįstengia išmaityti šeimynos, jis pats vos tik pasilaiko prie dabartinės algos ir reikmenų brangumo. Taigi burž. ideologija apie šeimynų pastovų individualizmą realiam gyvenime šipuliais subirėjo. Darbininkų klasė skersai ir išilgai žemės skritulį bren-da į pauperizmą. Pasaulinis karas da labiau pagilino tą skurdo versmę ir plačiau atvėrė revoliucijos vulkaną, kuriame paskęs pati kapitalistinė visuomenė su visom skriaudom ir niekšystėm.

Darbininkės Moterys Nubunda.

Kasdieninis fabriko gyvenimas ir gairalinė kova už būvį, privertė jas išeiti su

draugais vyrais į platų klasinės kovos lauką. Rusijos Spalio revoliucija davė didelį impulsą viso pasaulio moterų judėjimui. Užkaukazio darbininkės ima artimų pamokų nuo savo draugių kaiminių ir jos pridarė daug nesmagumo vakarų imperializmui. Visa Azija nubunda, tai šian, tai ten, išsi-veržia masinis judėjimas. Panašus į pavasario upę belaužiaučią pirmutinius ledus. 1918—19 m. ir pereitą žiemą, Japonijos moterys maisto riaušėse buvo veiklus gavalas. Lietuvos parubežiuose praeitą pavasarij jos sukėlė maištą prieš maisto išgabėnimą į užsienį, iš ko buožės turėjo daug nesmagumų. Jungtinėse Valstijose praeitą vasarą W. Va. mainierių streike įrodė nepaprastą ištvermę, kovoj prieš skebus ir valdžios mušeikas. Jos gulė ant gelžkelio bėgių, kad neleisti gabenti anglies. Dabar anglies, gelžkelių ir audimo streike, jos irgi yra gyvas kūnas, tik nedideliu skaičiu. Rusijos proletarės ir biednosios valstietės šviečia visai moterų judėjimo padangei. Jos ėmė sau atsakomybę išmaityti Rusiją, kada raudonoji armija gynė šalį nuo pasaulinio imperializmo. Gi gynime nuo bado Pavolgės gyventojus, visuomet pasiliks žmonių atminty jų darbuotė. Šiandien mes jas matome dalyvaujant su didžiausiu pasiryžimu tvarybos darbe, kad padaryti Rusiją teisybės ir laimės šalimi.

Bet tai da tik nedidelė dalis ima dalyvumą samoningam judėjime. Didysis moterų svietas da miega. Pažangiųjų darbininkų ir darbininkų pareiga dėti didžiausių pastangų, kad išjudyti masinį moterų pasaulį į kovą už pasaulinę Sovietų Respubliką.

Lyginai kelioms buvusioms LMPS. veikėjoms šiandien iš revoliucijos likosi tik šuniukas (mat, tulos jų ištekėjo už įvairių profesjonalių, kitos "biznius" užsidėjo). Yra perspektyvų, kad po buvusiųjų frakcijinių ginčų bus ir daugiau tokių, nepaisant į tai, kad jos jau seniai vedusios.

PIRMIEJI ŽINGSNIAI

ANTANINA.

Vis kilanti brangenybė, nuolatinis markės kritimas, spekuliacija sudaro nepakenčiamą darbininkų padėtį. Ypač sunki moterų-darbininkių padėtis. Jei jau vyrų — darbininkų algos toli gražu negali pavyti dešimteriopei pakilusias pirmosios reikmenės dalykų kainas, tai ką jau bekalbėti apie moteris. Jos visuomet būdavo labiau išnaudojamos už vyrus-darbininkus. Argi galima dabartiniiais laikais išlaikyti save ir savo, kartais labai skaitlinga, šeimyną už 15—30—40 auksinų? Žinoma, ne. O juk tai paprastas moteries-darbininkės uždarbis. Akiplėšiškas išnaudojimas, skurdas, alkanų vaikų ašaros verčia ir labiau atsilikusią moterį stoti griežton kovon už duonos kąsnį, už savo būvio pagerinimą.

Paskutinių laikų streikuose jau matome ir moteris. Taip Kauno tabako fabrikos "Vaideliotė" moteris-darbininkės 26 birželio š. m. atėję į darbą pradėjo tartis, kad reikėtų pareikalauti iš savininko didesnio atlyginimo, o jei nesutiktų, tai streikuoti. Bet visa bėda, kad darbininkės neprigulėjo savo profesinei organizacijai ir todėl nemokėjo net organizuotai pastatyti reikalavimus. Čia dar įsimaišė vyrai-darbininkai, atkalbinėdami nuo streiko, kuris būk nenusiseksias ir tik duos galimybes savininkui pašalinti streikuojančius. Tuo būdu vyrai nesąmoningai atliko streiklaužių rolę, o darbininkės liko suskaldytos: vienos nutarė visgi streikuoti, o kitos ėjo prie darbo. Savininkui to ir tereikėjo. Išėjęs paklausė streikuojančių, ką jos nori. Išgirdęs, kad jos reikalauja daugiau atlyginimo ir virš valandų vakarais, prižadėjo pridėti pagal savo nuožiūros ir liepė eiti dirbti. "Savo nuožiūra" savininkas rado galimu pridėti tik nuo 5 ligi 10 auks. į dieną, kas, žinoma, prie dabartinės brangenybės tik niekai.

Labiau organizuotai ir todėl su geresnėmis pasekmėmis praėjo streikas "Salia-

mono fabrike". 6 liepos rytą darbininkės įteikė savininkui reikalavimą padidinti atlyginimą ant 50 nuošimčių. Atsakymą žadėjo laukti iki 7 liepos 3 val. po pietų. Tik įteikus reikalavimus, aplink fabriką ir viduje pradėjo sukinėtis žvalgyba. 7 liepos savininkui atsakius, kad negali pridėti, kiek reikalaujama, darbininkės pradėjo mesti darbą ir tartis streiko reikalą. Tuo laiku fabrikon įsibriovė 4 milicininkai, kurių tarpe vienas buvo viršininkas, ir pradėjo, stumtant, kumščiuojantis ir brauningu gąsdinant, mėtyt darbininkes iš fabriko laukan. Nekurios dirbo nusiavusios, be skepetų ar žakėtų, jas taip ir išmetė; tik gerokai praėjus laiko jas leido po vieną į eiti fabrikan ir pasiimti savo drabužius. Bet darbininkės viso to visgi nepabūgo ir nutarė streikuot iki galo. 8 liepos prie streiko prisidėjo ir fabrikos darbininkai — vyrai, sakėsi anksčiau nežinoję apie rengiamą streiką ir taip pat pareikalavo 50% priedo. Streikas tęsėsi 5 dienas ir buvo laimėtas su mažais nusileidimas. Vyrai visi gavo 50% priedo; moterys, kurios uždirbdavo mažiau — 50, o kurios uždirbdavo daugiau — 45 ir 40 nuošimčių priedo. Seniau darbininkės gaudavo į dieną nuo 24 iki 40 auks., o dabar nuo 37 iki 67 auks.; vyrai gi dabar nuo 100 iki 110 auks.; meistrai nuo 163 iki 250 auks. į dieną.

Tai tik pirmi žingsniai. Prasidėjęs moterų judėjimas tuo, žinoma, nepasibaigs. Tik Lietuvos moteris-darbininkės turi višapusiai įvertinti tuos pirmuosius žingsnius, gerai suprasti tas pamokas, kurios jė davė tolimesnei kovai.

Pirmiausiai, kad geresnių darbo sąlygų jos gali atsiekti tik kovos keliu. Prašymus ir maldavimus kapitalistai sutinka tik pasityčiojimu, kaip tai matyti korespondencijoje iš Panevėžio. Bet ir kova, norint laimėti, turi būti organizuota. Jos neorganizuotumas "Vaideliotės" fabrikėje davė

visai menkučius laimėjimo rezultatus. Tik organizuoti profesinėse sąjungose darbininkai ir darbininkės gali duoti tinkamą atsparą kapitalistų sąjungoms. Profesinės sąjungos, apimdamos visus tos profesijos darbininkus gali daug geriau įvertinti padėtį ir streiko momentą, reikalui esant organizuoti pašalpa streikuojantiems ir priversti savininkus nusileisti kolektyviems reikalavimams. Tepagalvoja apie tai tabako fabriku darbininkai ir darbininkės, kurių profesinė sąjunga dabar apmirusi.

Vienas ir kitas streikas taipgi parodė moterų ir vyrų darbininkų reikalų vienumą. Kapitalas juos išnaudoja lygiai ir kovos kelias vienas. Todėl blogai, kad "Vaideliotės" fabriko vyrai-darbininkai sušlošė streiklausių rolę, nes tuo pačiu jie nesąmoningai pakenkė ir savo reikalams. Kiekvienam darbininkui reikia gerai išidomėti, kad kapitalistai, naudodami moterų menkesniu atsparumu, jų nepratimu organizuotai kovai, duoda menkesnį atlyginimą ir tuo būdu panaudoja jas kaip konkurentes ir vyrų darbininkų algų mažintojas. Vyrai-darbininkai privalo ne tik neatkalbinėti moteris nuo kovos, bet joms pagelbėti ir vadovauti, nes moterų pralaimėjimai lyginai liečia ir juos pačius.

Netikęs taipgi "Vaideliotės" fabriko darbininkų reikalavimas viršvalandų vakarais, nes tuo keliu jos pakenktų ne tik savo, bet ir bendrai darbininkų reikalams. Bet apie tai pakalbėsime kitą sykį.

Šie streikai parodė taipgi artimumą tarp kapitalistų ir valdžios. Alkanoms darbininkėms, pareikalavus iš nutukusių jų prakaitu kapitalistų didesnio atlyginimo, valdžia maloniai parūpino joms milicijos stumdimų, kumščiovimų, mėtimų už fabriko durų. Tai tur-būt toks "valdžios nesikišimas į ekonominius darbininkų streikus", apie kurį kalbėjo vidaus reikalų ministeris laike gelžkelininkų streiko... O gal ir dabar ponas ministeris apie tai nieko nežinojo?

Tokie pirmi žingsniai, tokios pirmos

pamokos. Lietuvos moteris darbininkė nuo gaivalinių "moterų buntų" Kybartuose, Virbalyje, Vilkaviškyje ir t.t. pereina prie organizuotos kovos ir tuo keliu ji laimės.

(Iš Lietuvos "Kovos".)

Pietinių Valstijų Moterys Industrijoje

K. P.

"Mes neturime nesmagumų su darbo unijoms, pasakojo tūlas darbdavys, todėl, kad didesnė dalis mūsų spėkos yra moterys, ir tu žinai, kad pietinių valstijų moterų negalima suorganizuoti į uniją."

Mes žinome, kad pietinėse valstijose darbininkai yra baisiai išnaudojami. Bovelnos plantacijose, tabako, vaisių koncernavimo dirbtuvėse ir kitose industrijos šakose, darbas tęsiasi dešimtis valandų per dieną trumpiausia. Darbo sąlygos taip pat yra biaurios.

Seniau pietinėse valstijose moterys būdavo samdoma kaip streiklaušės, kuomet darbininkai pareikalavo geresnių darbo sąlygų ir mokesties padidinimo. Tankiai darbdavys patėmijęs, kad darbininkai pradeda judėti tarp savęs, organizuotis, skubiai pradeda samdyti moteris, kurios pakeičia vyrus ir tokiu būdu darbdaviui pavojus vėl praslenka. Praeitais metais viena St. Louis mieste dirbtuvė pasekmingai sulaužė streiką pakeisdama vyrus moterims. Unijos organizatoriai dėjo didžiausių pastangų organizavime moterų, bet visos pastangos buvo veltui.

Veikiausia nei vienoj industrijos šakoj taip kaip cigarų išdirbystėj nebuvo ir nėra dedama tiek daug pastangų suorganizuoti darbininkes, bet rezultatai yra pusėtinai tipiški. Tame pačiam mieste St. Louis, suskaičiuojant cigarų dirbėjus buvo 296 neunijistai ir 155 unijistai. Tarpe neunijistų buvo tikrai trys vyrai, kuomet tarpe unijistų buvo tikrai keturiolika moterų narių. Jos didžiumoj gauna \$9.00 savaitei algos, už dešimtį valandų darbo dienos.

Didžiausia bėda su moterims tai ta, kad jos savo darbą skaito liglaikiniu. "Pakol apsivesiu", o iš didelio būrio kartais ir pasiseka kuriai su apšvedimu pasiliuosuoti iš dirbtuvės, bet tai labai maža tokių randasi, nes kapitalistiniame pasaulyj juo toliau, tai vis mažesnis skaitlius darbininkų gali užlaikyti moterį namieje. Didžiama moterų tikėjusių pasiliuosuoti iš dirbtuvės liekasi suvyltos ir vėla vargšė grįžta atgal į dirbtuvę.

Dabar jos darbdaviui dar daugiau liekasi ištikimesnės, nes baimė nustot darbe jas nuolat baugina, kad tuomi neprisieitų badaut jos šeimynai.

Dar yra ir kita priežastis moterų šalinimosi nuo unijų. Jos mano kad moteriai nevieta būt unijoje. "Visokios organizacijos ir unijos tik dėl vyrų yra gera. Moteris dalyvaudama unijiniame judėjime nustoja pagarbos vyrų akyse. Ši buržuazijinė ideologija nemažą rolę lošia tarpe darbininkų. Čionai reikia suprast, kad panašus manstymas yra nevien tik pas pietinių valstijų moteris, jis lošia svarbų vaidį pas didelę didžiumą moterų abelnai. Su šiąja yda, prisieina vesti sunkiausia kova tarpe moterų. Netik unijose, bet ir politinėse bei kultūros organizacijose delei tos pačios priežasties mažai moterų sutinkame.

Tabako industrijoje darbas veik visur blogas, bet pietinėse valstijose kur dirba juodveidės moterys, jų darbo sąlygos yra neužvydėtinos. Moderniškų dirbtuvių įrengimai jei kur ir randasi, žinoma tiktai baltiems darbininkams. Juodveidžiai kaip vyrai taip ir moterys darbavietėse atskirti nuo baltų, ir jie atlieka patį juodžiausį darbą už menką atlyginimą. Nors formaliai pietinėse valstijose juodveidžiams vergija ir likosi panaikinta, bet toji dvasia da veik visur viešpatauja. Kaip plantacijų savininkai taip ir patys juodveidžiai tiki, kad jie "Kur gimė, tai žemei ir priklauso". O kadangi žemė priklauso kuriam nors savininkui, tai ir jis bei ji jaučia esant savininko nuosavybė. Jie tokioj dvasioj yra auklėjami, nes tokia dvasia yra reikalinga idant

anie nesusiprastų ir nepareikalautų žmoniškų darbo sąlygų.

Jeigu baltos darbininkės yra įrankiu kapitalistams kovoje priešais darbo unijas, tai apie juodveides nėra ko kalbėti, jos atlieka tą ko nenorėtų atlikt baltosios. Pietinėse valstijose organizacijų darbas tarpe moterų stovi veik nejudintas bent didžiūmoj. Šis darbas nors reikalaus daug spėkų, bet turi būt dirbamas. Į tai darbo unijos pradeda kreipti daugiau domės, kadangi pietinių valstijų darbininkų vergiškumas daug apsunkina kovą pramonės (šiaurinių valstijų) darbininkams.

Kaip Lietuvos Buožės Svaigina Darbininkus

LIETUVOS DARBININKĖ.

Kokį mes tik paimsime Lietuvos buožių laikraštį—visur rasime skundų ir aimanavimų, kad Lietuva baigianti paskesti girtuoklybėje. Ypatingai dejuoja moterų frakcija seime. Jos sako, kad Lietuva einanti prie išgimimo, jeigu toliau tęsis tokia padėtis. Moterų frakcija išnešė pageidavimą, kad būtų panaikintos smuklės ir uždrausta pardavinėti degtinę. Buožių Seimas tą jų projektą atmetė, motyvuodamas, kad tuom padėtis nepersikeisianti. Jis žino, kad panaikinus degtinės pardavinėjimą, valstybės išdas nustos didžiausio pelno, kurį dabar atneša degtinė.

Moterys katalikės, atmetus šį projektą, suprato, kad jos nevietoj išsišoko. Dabar gi griebėsi jau kitokių ir "kovos" būdų. Savo mėtinėj konferencijoje 1921 m. jos nutarė: pačios negerti ir kitų nevaišinti degtine; aiškinti savo vaikams iš mažens šeimynoj ir mokykloj alkoholio kenksmingumą; steigti arbatines ir valgyklas be svajinamų gėralų, steigti blaivybės komisijas ir draugijas. Ir, kas svarbiausia, prašo valstybės, kad būtų panaikintos tos smuklės, kurios arti bažnyčių.

Bet kagi gelbės tokie kovos būdai? Ar gi gali žūti girtuoklybė ir jos baisiausias

pasekmės, jei viena ar kita poniulė negers? Ką-gi gelbės tos visos komisijos ir blaivybės draugijos jei beveik pas kiekvieną buožę yra bravoras. Kas gi iš to, jei bus panaikintos tos smuklės, kurios arti bažnyčių, jei toliau nuo bažnyčios ant kiekvieno žingsnio buožės šmugelį varo?

Buožės supranta dargi ir savo raštuose aiškina, kad tauta einanti prie išsigimimo; bet kad išvengus to pavojaus, jie nieko nedaro, nes negali atsizadėti to pelno, kokį jie įgyja šmugeliaudami.

Beto, dar jiems yra vienas svarbesnis tikslas, prie kurio eina su degtinėse pagelba; tai yra darbininkų proto temdinimas. Darbininkas, būdamas girtas, niekuomet negali taip liuosai galvoti, kaip blaivas. Tuomet negali plėsti savo klesinio susipratimo, kuris reikalingas kovai už būvį.

Moterys katalikės sako, kad girtuoklybė užvis labiau atsiliepianti ant moterų. Mes gi turime pasakyti, kad girtuoklybė yra pavojinga visai darbininkų klesai,—vyrams ir moterims. Kas jis nebūtų, ar tai vyras, ar moteris, vistiek, girtuokliaudamas temdo savo protą ir sveikatą naikina, o antra, gražina vėl buožėms į kišenių pasakutinį sunkiai uždirbtą skatiką. Be abejonės, moterims darbininkams daug sunkiau yra pakeliamos girtuoklybės pasekmės. Vyras, praleisdamas savo menką uždarbį, pasunkina ir be to vargingą savo gyvenimą. Mes, moterys darbininkės, skaudžiau tą turime pajauti, negu vyras, nes mes daugiau laiko turime praleisti namie, kentėti vargą, badą, ir šaltį, ir klausyti kaip verkia alkani vaikai prašydami duonos, kurios pas mus dažnai nesti. O sulaukę girto vyro, gauname į sprandą kiek tik jam patinka. Bet ar galima sakyti, kad mūsų vyrai yra kaltininkai to viso vargo, kuris mus kankina? Iš paviršiaus žiūrint, gali pasirodyt, kad ištikrųjų taip yra—kalčiausias tas, kas geria... pažiūrėjus giliau, turime pripažinti, kad kaltininkai yra, buožių valdžia, nes ji platina girtuoklybę. Be abejonės, buožės ir jų žmonos, kurios seime sėdi, sako, kad kalčiausias tas, kas per-

ka degtinę; bet jie kitaip ir sakyti negali. Jie neturi kaip pasiaiškinti prieš darbininkus, kurie jiems žodžiu ir raštu sako į akis apie visą šlykštumą jų pasielgimų su darbininkais.

O iš kur kyla tos muštynės ir vaidai, kurie dabar Lietuvoje įėjo į madą? Nėra Lietuvoje tokio sodžiaus ir kampelio, kur nebūtų susipešęs jaunimas; dažnai pasitaiško kad vienas kitą net ir užgalabina.

Buožės džiaugiasi, kad, girdi, Lietuva, per tuos trumpus jų viešpatavimo metus, kultūriniai gana žymiai pakilus. Turime pasakyti, kad ištikrųjų didelis žingsnis padarytas, bet ne pirmyn, o atgal. Didžiojo karo laikais buvo gana bjaurus padėjimas, bet visgi tokia mirkimo degtinė ir tokių peštynių nebuvo. Bet nežiūrint tų visų vargų ir nelaimių, kokias neša degtinė darbininkų klesai, "tėvynės" gynėjai su dievo pagelba šmugleriauja, ir toliau šmugleraus, kol susipratus darbininkų klesa nesuras būdų kaip šiam piktui padaryti galą.

Kaunas, Liepos m., 1922 m.

1914 m. pasaulyj ginkluota armija susidėjo iš 7,000,000 vyrų, gi 1922 m. susideda iš 11,000,000.

Komunistų Internacionalas sako, kad tik socialė revoliucija prašalins karus.

* * *

Klerikalų laikraštis "Draugas" labai piktinasi, kad Rusijoje tikintieji žmonės savąjį dievą pradėjo vadinti draugu, kaip kad vadina: draugas Leninas, draug. Trockis, na ir draugas dievas. Rodosi, čionai neturėtų būt nieko nuostabaus; juk seniau kuomet vadino Carą viešpačiu, tai ir dievui tokis pat vardas teko, bet veik visuose tikėjimuose žemiški valdonai yra pritaikinti prie dangaus valdonų, tai Rusijoje tikintieji žmonės ir seka šventus senuosius įstatymus, pakeisdami viešpatį draugu. Mat religija kaip tas kromelninkas žydėlis visur taikosi prie esamų sąlygų.

Draugė Anita Whitney

PELĖDA.

D-gė Anita Whitney yra nuteista nuo vienu iki keturiolikai metų kalėti už "kriminalinį sindikalizmą" Kalifornijos valstijoje. D-gė Whitney yra žinoma Amerikos darbininkam kaip sugabi kalbėtoja.

ANITA WHITNEY

1919 m. mieste Oakland, Kalifornijoje, d-gė Whitney turėjo kalbėt viename moterų surengtame mitinge, juodveidžių klausimu. Tuo laiku, mat, įvairiose šalies dalyse keletas juodveidžių buvo nulynciuota. Keliom dienom prieš įvyksiant proponuojamam mitingui, laikraščiai pradėjo šaukt, kad policijos viršininkas neleis laikyt mitingo, jeigu programoj figuruos d-gės Whitney vardas.

Rengėjos išgavo raštišką leidimą d-gei

Whitney kalbėt, bet einant iš prakalbų ji likosi areštuota ir vėliau nuteista už "kriminalinį sindikalizmą" nuo vienu iki keturiolikai metų kalėti. Specialis jai apkaltnimas buvo, tai dalyvavimas Darbininkų Komunistų Partijos suvažiavime 1919 m., nepaisant į tai, kad tuo laiku komunistų partija buvo vieša organizacija ir jos suvažiavimas buvo prie atvirų durų.

Laike tardymo visokiais būdais ji buvo kaltinama priklausyme prie I. W.W. ir prie pagrindinės komunistų partijos, bet kaltintojai tikrų darbų tame jos "prasikaltime" neturėjo.

Draugė Anita Whitney tai nėra pirmutinė Amerikoje tame "prasikaltime", jau visa eilė darbininkų dirvoj veikėjų randasi atskirta ilgų metų. Draugė Whitney yra amerikone moteris, ji jau per keturiolika metų veikė visuomeninėj dirvoj. Vos tik užbaigusi kolegiją, ji pašventė daug energijos kovoje už moterų lygias politines teises. Prieš pat karą ji buvo vice-pirmininkė taip vadinamos Taikos Partijos.

Šios visos įstaigos, tai nebuvo darbininkiškomis, bet d-gė Whitney, besidarbuodama buržuazinėse labdarybės įstaigose, suprato, kad skurdą prašalint labdarybe nėra galima, kad reikia jieskot tojo skurdo priežasnuo draugių kalėjimo sienomis ant čiu, ir, suradusi jas, ėmėsi revoliucinio darbo.

D-gė Whitney, su draugėmis M. Kolnin, A. Laisman ir daugeliu kitų draugių ir draugų, sėdi kalėjime už darbo žmonių reikalus, bet jų pradėtas darbas nestovinėina pirmyn ir jis eis patol, pakol nebus atsiekti tie idealai, delei kurių jos kenčia.

Moterys Caro Viešpatavimo Laikais

(Pagal straipsnį, parašytą Eva Saunders,
iš "Komunisto".)

M. UNDZIENĖ.

Visa Rusijos dirbančioji liaudis džiaugsmingai pasitiko revoliuciją, o ypač Rusijos moterys, nes revoliucijoje jos matė viltį ateičiai.

Praeityje, toje baisyje praeityje, biskp daugiau kaip 60 metų atgal, baudžiamos laikais, dvaro ponas, jeigu jis tik pageidavo, tai galėjo atskirti moterį nuo jos vyro, nuo jos mažų kūdikių ir apmainyti ją ant šuns. Nugabenta į svetimą vietą, toli nuo jos mylimųjų, didžiausioj sielvartoj, ji, naujo pono verčiama, turėjo gyventi taip, kaip tas ponas įsakydavo.

Ne vienas atmena rinką vardu Ivanovska, kur pirkliaudavo merginomis. Į minimą rinką atvažiuodavo pirkliai iš Azijos ir iš įvairių Europos dalių.

Bajorija ir dvarininkai, pagal jų pačių supratimą, tai buvo geresnioji dalis visuomenės, o darbo žmonės, ypatingai moterys, gimė tiktai vienam tikslui, būtent vergauti ponam ir bajoram.

Baudžiava buvo panaikinta, bet darbininkės vargai pasiliko. Nelaiminga ta diena, kurioj gimdavo duktė vieton sūnaus. Tais laikais tik vyrai turėjo "dūšią", tik vyrai galėjo likti paveldėjais to sklypelio žemės, iš kurios pragyvendavo visa šeimyna, kuri neretai susidėdavo net iš trijų gentkarčių. Tankiai vyrai apleisdavo namus ir važiuodavo į miestą jieškoti fabrikuose darbo, kad padidinti šeimos duonos kąsnį. Moterys gi, pasilikusios namie, apdirbdavo laukus, prižiūrėdavo gyvulius ir, apart šeimyniškų pareigų, atlikdavo visus kitus vyrų darbus, kurie tankiausiai buvo perdaug sunkūs moteries menkesnei sveikatai.

Ir vėl, ar ne varginga buvo padėtis moters, kurios vyrą cariška valdžia ištrem-

davo į Sibirą už veikimą darbininkų judėjime, o ji pati pasilikdavo su mažais kūdikiais be jokios pagalbos?

Kada caro valdžia vertė darbininkus kariauti Rusų-Japonų kare už darbininkų klasės išnaudotojų reikalus, kaip baisy buvo reginys, kada darbininkės išsitiesė skersai traukinio rėlių ir šaukė, kad traukinys pirmiau sugrušins jų kūnus po ratais, negu jos leis išvežti savo vyrus į karą prieš jų brolius, kitus darbininkus!

Nužeminta todėl, kad gamta paskyrė ją būti moterimi, vienok ji persilaužė per tą chinišką sieną į revoliucinį judėjimą ir šiądien Rusijos darbininkės su pasididžiavimu kartoja ne vienos tikros revoliucionierės vardą.

Revoliucija sutraukė retėžius, kuriais buvo surakinta Rusijos darbininkų klasė, ir tuomi paliuosavo moteris, suteikdama joms progą pilniausiai išnaudoti savo energiją taip, kaip jos išmano.

Fabrike, ūkio darbe, armijoje, universitete ir tt. mes randame Rusijoje moteris einant tas pačias pareigas, kaip ir vyrai. Šiądien Rusijoje darbininkėms nėra reikalo lenktyniuoti su vyrais darbininkais už darbavietes, bet bendrai su vyrais dirba kaipo dalis vienos didelės šeimos, lygios kovoje ir lygios laimėjimuose.

L. M. P. S. Uždaviniai

E. N. JESKEVIČIUTĖ.

Pastaruoju laiku, kuomet tiek daug rašoma apie Lietuvos Moterų Progresyvų Susivienijimą Amerikoje, jo reikalingumą ir nereikalingumą, ir aš noriu tarti savo žodį tuo klausimu.

Apie Susivienijimo atsiradimą ir veikimą praeity čia nekalbėsiu. Viena, apie tai kelis kartus buvo rašyta, antra, mums dabar svarbu kalbėti apie mūsų šiandieninius ir artimos ateities uždavinius.

Iki šiol mūsų Susivienijimas buvo savistovė organizacija, nors niekuomet neatsi-

sakė ir visuomet veikė kontakte su kitomis darbininkų organizacijomis. Tankiai daugely kolonijų mūsų kuopos su A.L.D.L. D. ir kitomis darbininkiškomis organizacijomis turi bendras komisijas, kurios bendrai veikia vietiniam darbininkiškam judėjime. Iš to mes matom geras sekmes. Mes žinom, kad juo daugiau spėkų rengia ką nors, tuo geriau ir sėkmingiau gali surengti. Tokis bendras veikimas tankiai duoda tokias sekmes, kokių negalėtų duoti atskirai ruošiami parengimai.

Bet kiek mes iki šiol nuveikėm, toli gražu negana. Būtinai reikia kaip ką pakeisti, bei ką naujo įnešti į mūsų veikimą, idant jis būtų sėkmingesnis.

Ateity mes turėsime dar stipresnius ir artimesnius ryšius užmegsti su mums artimomis darbininkiškomis organizacijomis. Turime įnešti daugiau bendrumo mūsų darbuotėj, negu iki šiol kad buvo.

Dabar, kuomet įvyko vienybė susipratusių darbininkų tarpe, kuomet veik visi (išskyrus dar būrelį draugų, kurie su laiku irgi pas mus ateis) randamės po viena politinė pastoge, vienoj politinėj partijoje, A. D. P., bus daug lengviau nusistatyti vienodai viename kitame klausime. Tuomi bus lengviau subendryti visą mūsų veikimą. Tas kaip tik paliečia ir mūsų L.M.P.S.A. Jeigu mes norime, kad mūsų Susivienijimas būtų tuo, kuo mes skelbiame, tai yra kad jis vaidintų svarbią rolę darbininkų darbuotėj, mes būtinai turime veikti kontakte su tomis politinėmis organizacijomis, kurios yra stambesnės, apimančios visą mūsų darbą darbininkų tarpe, ir pripažįsta revoliucinę klasių kovą.

A. D. P. yra daug kas taisytino ir pastaruoju laiku daug kas daroma dėl pakeitimo jos programos ir t. p. Tatai liūdi ja įvairios rezoliucijos, priimtose tuo klausimu distriktų konferencijose. Ir tikimės, jog netolimoj ateityj daug kas jame bus pakeista. Su A. D. P. mums prisieis turėti artimiausius ryšius.

Mes galime sutikti su tais draugais ir

draugėm, kurie nori, kad Susivienijimas, kaip toki, tuoj būtų likviduotas ir jo narės būtų prikergtos prie A. D. P. Bet ar darbininkų judėjimui tas bus ant naudos? Man rodos, kad ne visai. Šiandien paimti visas Susivienijimo nares ir prirašyti prie A. D. P. yra negalimybė. Mes žinome, kad Susivienijime randasi daugelis narių, kurios, apart dalyvavimo savo kuopų susirinkimuose ir gal perskaitymo "Moterų Balsas", nesidomėja platesne, gilesne politinė darbuote. Gal tuli pasakys, well, tai kam tokios narės naudingos, jeigu nėra tikrų proletarinių veikėjų, tai nereik visai. Bet ne visai taip. Žinoma, mes norime kuo daugiau proletarinių veikėjų, bet jas negalime paimti ant užsakymo, jos turi išsiauklėti kaip tik iš tų pačių draugų. Net ir tokios narės mums neša naudą. Viena, ateina į susirinkimą, užsimoka duokles, iš ko mes galime leisti savo laikraštį ir knygas. Kitaip ši parama mus nepasiektų. Antra, yra viltis, kad, dalyvaujant susirinkimuose, jei ne visos, tai viena kita daugiau susidomės mūsų veikimu ir bus tikra kovotoja darbininkų eilėse. Gi gyvenimas mums prirodo, kad daug mūsų šiaudieninių veikėjų, veikiančių plačioj politinėj dirvoj, atėjo tokiu būdu per L.M.P.S.A.

Toliau, yra draugų, nusistačiusių prieš A. D. P., ir iki šiol jos nepakeitė savo taktikos. Jų tarpe randasi gerų kovotojų. Kita, irgi gana svarbi priežastis, tai mokesčių skirtumas. Pastaruoju laiku, kuomet reikėjo gyveniman įvykinti pakėlimą mokesčių nuo 20 iki 25 centų, prasi-dėjo protestai iš visų pusių. O ką kalbėti apie 50 centų. Gi šiandieninė ekonominė darbininkų padėtis dalinai pateisina jų protestus.

Del bendro veikimo su A. D. P. mes galime surasti įvairių būdų. Mes galime pasiųsti savo atstovę į A. D. P. L. C. Biurą. Tuomet, tuose klausimuose, kur bus reikalas ir galimybė, galėsime susitartę veikti bendrai. A.L.D.L.D. irgi galėtų taip daryti. Čia pasidarytų centralizuotas

MOTERŲ BALSAS

darbas ir sykiu sekmingas veikimas.

Beje, draugės, kurios argumentuoja už Susivienijimo prikerimą prie A. D. P., sako, girdi, L.M.P.S.A. geras kol tinkamos draugės yra Pildančiajam Komitete, bet kuomet papuola netinkamos, tai visa organizacija nueina velniop. Bet tos draugės pamiršta tą patį pavojų A. L. D. L. D. ir kitoms mūsų organizacijoms. Ar už tai jas visas turime kuogreičiausia ir likviduoti?

Dabar apie vardą. Well, vardą galima pakeisti, ir jeigu draugės norės, tai ir pakeis. Bet, anot amerikų patarlės, "What's in a name?" Jeigu mes šiandien organizuotume Susivienijimą, tai jam ir duotume atatinamą vardą, nes šis vardas jam skirtas apie 14 metų atgal, ir žinoma, ne šioms dienoms taikytas. Tas pats ir apie "Moteryų Balso" vardą.

Kandidatai į Rusijos Carus

D.

Kunigaikštis Kirilas pasiskelbė kandidatu į Rusijos carus. Jisai, gyvendamas Francijoje, leidžia manifestus "rusų žmonėms" ir "rusų kareiviams". Su žmonėmis Kirilas kalba aštriai, paliepimo tonu:

"Pirmyn, paskui savo legalį viešpatį! Didžiu įkvėpimu sustiprinti visi mes eikime prie šviesios monarchinės tvarkos".

Gi atsišaukime į kareivius meiliai šnabždama:

"Rusų kareivija! Tik tu viena, su Dievo pagelba, gali gražinti Rusijai praeities galią, gražinti unarą ir užtikrint aukštinį rytojų... Meldžiu Dievo, kad paklauses mano prašymo, kariuomenei vadovauti apsiimtų didysis kunigaikštis Mikalojus Mikolajevičius..."

Bet reaktionierių tarpe viešpatauja toks iškrikimas, kad net monarchistai šnairuoja į Kirilą. Mat, be jo esama daugiau kandidatų. Tasai vaikėzas tinka kelti orgijas Paryžiu ir Berlyne, o monarchistų tarpe esama "rimtesnių" žmonių.

Kirilas nori, kad Mikalojus Mikolajevičius dirbtų po jo komanda. Gi tuo tarpu patsai Mikalojus yra kandidatas į carus. Jojo kandidatūrą stato rusų monarchistų taryba, kuri neseniai mandagiu tonu patarė Kirilui nusišluostyti... snaplį. Štai kodel Mikalojus nieko nei neatsakė į Kirilo gromatas.

Gi generolas "bajoras" Vrangelis irgi neperdaug purtosi nuo caro karūnos. Kolei būtų surastas legalis Romanovų eržilas, bajoras Vrangelis mielai sutiktų pabūti regentu, tai yra, sutiktų sulošti Horthy rolę, kuris regentauja Vengrijoje.

Monarchistų vyriausioji taryba neseniai kreipėsi į carienę Mariją (žmoną Aleksandro III), prašydama jos nurodyti tinkamiausią kandidatą į carus. Bet ta senoji varna davė suprasti tarybai, kad tinkamiausiu kandidatu yra ji pati. Kodel būtinai reikia caro? Ar negera būtų ir carienė?

Kaip matote, tai kandidatų į neesamą Romanovų sostą esama net daugiau negu reikia. Matyt, pusėtina demoralizacija apėmė reaktionierių lagerį, jeigu jie net tokiam klausime nemoka sudaryti bendrą frontą.

Iš Vrangelio kariuomenės liko tik trupiniai, nors, pasitaikius gerai progai, visokių avantiuristų jisai galėtų susirankioti. Kuomet dalis baltosios armijos vadų, su generolu Slaščem, pareiškė, jog nori tarnauti Sovietų Rusijai, pradėjo irti pati mašina. Į Sovietų Rusiją būtų važiavę daug daugiau aficierių baltosios armijos, bet daugeliui jų neleido išvažiuoti iš Turijos, Bulgarijos ir Serbijos.

Net kazokija suminkštėjo. Josios organe "Vestnik Zemledelca" jau rašoma prieš Vrangelį ir stojama už masinį kazokų grįžimą į Sovietų Rusiją. Rašoma tame laikraštyj:

"Kieta, kaip granitas, pasirodė revoliucinė valia ir entuziazmas. Kontr-revolucijai nėra vilties. Tame naujosios Rusijos budavojime lai bus palaiminta viskas,

kas tarnauja žmonijos progreso tikslams”.

Jeigu jau kazokų vadai, kurie ligi šiol ėjo išvien su Vrangeliu, pradeda taip šnekėti, tai klausimas, kokiu pamatu remia kontr-revoliucionieriai savo viltį?

MĒNASIENA

GUY DE MAUPASSANT.

Klioštoriaus perdėtinis Marignan, kai po bažnyčios kareivis, savo titulą gerai laikė. Jis buvo augštas, plonas kunigas, didelis fanatikas, labai ekstatiškas (ūmus), bet geros širdies žmogus. Tikėjo jis labai giliai, be mažiausio paabejojimo. Jis manė suprantas dievą labai gerai, žinąs jo norus, jo intencijas ir užmanymus.

Kuomet vaikščiojo dideliais žingsniais po mažos kaimo parapijos sodną, kartais jam kildavo klausimas: “Kam visa tai sutverta?” Ir jis, pastatęs save sutvertojo vieton, veik visuomet surasdavo priežastį. Jis niekuomet nemurmėjo prieš dievą. Jis pats sau sakė: “Aš esu dievo tarnas; aš turiu žinoti priežastį viso jo darbo, arba garbinti tai, jei nesužinosiu”.

Viskas gamtoj jam rodėsi sutverta visiškai logiškai ir pagerbtinai. “Kodel” ir “todėl” pas jį visuomet balansavos. Aušros, jo supratimu, buvo tam, kad palinksiminti atsikėlusius iš miego; dienos pri-nokinti javus, vakarai prisirengimui miegoti, o nakties tamsa delei miego.

Keturi sezonai kaip tik buvo reikalingi agrikultūrai; ir niekuomet jam nekildavo abejonės apie tai, jog gamta neturi intencijų, ir kad viskas, kas gyvena, kaip tik priešingai, turėjo prisitaikyti prie gyvenimo sąlygų, skirtinų periodų klimato ir visko.

Moterų jis labai neapkentė; neapkentė jų nesužiniai, ir niekino jį jas instinktyviai. Jis dažnai atkartoją Kristaus žodžius: “Moteriške, ką aš tavim turiu daryti?” ir nuo savęs jis dar pridėdavo: “Galima sakyti, kad ir pats dievas buvo nepa-

tenkintas šiuo ypatingu savo rankų darbu”. Moteris, ištikro, šitam kunigui buvo “vaikas dvyliką kartų nešvarus”, apie kurį kalba poetai. Ji yra pagunda, kuri privedė prie pikto pirmąjį vyrą ir kuri vis dar tęsia apvilimą vyro; ji yra silpnas, pavojingas, misteringai prie blogo vedantis sutvėrimas. Jis neapkentė jos prapultin traukiančio kūno, bet dar labiau jos meilios sielos.

Jis dažnai jautė moters lipšnumą kimbantį prie jo, ir nors jis žinojo esąs neįveikiamų, vis tik jį erzino tas meilės geidimas, kuris visuomet banguoja moterų širdyse.

Jo supratimu, dievas ir sutvėrė moteriškę tik tam, kad gundyti ir kankinti vyrus. Prie jos negalima prieiti prie didelio atsargumo ir be tos baimės, kuri apima prisiartinus prie spąstų. Jinai, ištikro, jam rodėsi spąstais, ištiestomis rankomis ir atkištomis lūpomis į vyrą.

Jam patiko tik minyškos, kurios padarę šventus prižadėjimus; bet ir į jas jis atsinešė labai žiauriai, nes, nežiūrint jų pasižadėjimo, jų tyrų širdžių, jis pastebėjo ir pas jąsias tą amžiną lipšnumą, nuolat besiartinantį prie jo, nors jįsai buvo kunigas.

Jis matė jų išvaizdą gailestingesne už minykų išvaizdą, o jų pasišventime ir meilėj Kristui nužiūrėjo tą moteriškės meilę, kuri erzino kunigą; taipgi pastebėjo tą užkeiktą lipšnumą jų apsiėjime, jų balso švelnume, kada jos kalbėjo su juo, jų žemyn nuleistose akyse, jų nuolankume ir jų ašarose.

Jįsai, išeidamas pro klioštoriaus duris, pakratydavo savo sutoną ir dideliais žingsniais skubiai eidavo, tarsi bėgdamas nuo kokio tai pavojaus.

Jis turėjo seseryčią, kuri gyveno su savo motina šale jo stubos, ir buvo pasiryžęs padaryti ją mielaširdystės sesere.

Jinai buvo labai graži, meili ir labai padykus. Kada minykas mokino ją, ji juokės; kada jis supykdamo ant jos, jinai karš-

tai bučiuodavo, spausdama jį prie savo krūtinės, ir jis, nors nenoromis, veržėsi iš jos glėbio pasiliuosuoti, vienok jautė kokį tai saldaus džiaugsmo skonį, sukeliantį jame gilų tėviškumo jausmą, kuris glūdi pas kiekvieną vyrą.

Dažnai jis jai kalbėjo apie dievą, apie jojo dievą, vaikščiodamas su ja siaurais takeliais po laukus. Jinai retai kada klausė, ir žiūrėjo ant žolės, į dangų, į gėles su dideliu gyvenimo linksmumu. Kartais ji vaikėsi kokį nors skraidantį gyvūnėlį ir pagavus sakydavo: "Žiūrėk, mano dėde, kokis gražus; aš norėčiau jį pabučiuoti". O šitas noras bučiuoti skrajojantčius vabalus, uogas ir kitus daiktus labai erzino, piktino kunigą ir teikė jam didelio rūpesčio. Jis net ir tame matė nesuvaldomą lipšnumą, besiveržiantį iš moters širdies.

Ir štai, vieną dieną, zakristijono moteris, kuri apžiūrinėjo perdėtinio Margnanno stubą, pasakė jam, žinoma, labai atsargiai, kad jo seseryčia turi mylėtinį.

Jis baisiai susijudino, ir stovėjo apsvaigęs, įsimuilavęs burną, nes buvo ką tik pradėjęs skusti barzdą.

Kada jis atėjo į save, galėjo mąstyti ir liežuvį valdyti, sušuko: "Tai netiesa; tu, Malanie, meluoji".

Bet valstietė moteriškė užsidėjo ranką ant krūtinės ir sako: "Lai mūsų viešpats teisia mane, jei aš meluoju. Monsieur le Cure, aš jums sakau, kad jinai eina kas vakaras pas jį, kaip tik jūsų sesuo nueina gulti. Jie susieina pas upę. Jums reikia tik nueiti ten tarp devintos valandos ir vidurnakčio ir pats galėsite persitikrinti".

Jis paliovė čiupinėti barzdą ir pradėjo šturmingai vaikščioti po stubą, kaip ir visuomet darydavo dideliame užsimastyme. O kada vėl pradėjo skustis, tai tris kartus įsipiovė nuo nosies iki ausies.

Per visą dieną jis buvo tylus, apimtas didelio piktumo ir įnirtimo. Prie jo kuniginio pasišventimo, kovoti prieš galingą meilės spėką, prisidėjo dar moralė apmauda, rūstybė tėvo, mokytojo, dūšių

ganytojo, kurį vaikas apvilė, apvogė, apgavo. Jis jautė užgaunantį egoistinį jausmą, tokį, kaip jaučia tėvai, kada jų duktė pasako turinti išsirinkusi sau vyrą be tėvų žinios ir nepaisydama jų.

Po pietų jis norėjo skaityti, bet nepajiegė; ir jo piktumas vis augo ir didinos. O kada išmušė dešimtą, jis pasiėmė lazda, geroką aržuolinę lazda, kurią visuomet nešiojosi eidamas aplankyti ligonį ar šiaip kur iš namų. Šypsodamas jis pažiūrėjo į lazda, paskui suspaudęs ją tvirtomis kaimiečio rankomis pakėlė į viršų ir, apbukęs kelis sykius ore lanką, griokšdamas dantimis, paleido ją ant kedės, kuri skilo į dvi dali ir parvirto ant žemės.

Jis atsidarė duris eiti laukan, bet susilaiškė ant slenksčio, nustebintas neišpaskyta grožybe mėnulio šviesos, tokios, kokią retai tegalima matyti.

O kad jis buvo pilnas kilnios dvasios, tokios dvasios, kurią turi tik svajotojai-poetai, jis ūmai pasijuto bepročiu iš susijudinimo delei neapsakomos grožybės, išblyškusiu veidu nakties.

Jo sodne, pilname grožybės, vaisiniai medžiai, visi smaili, kaip vilyčios, buvo atsimušę šešėliu ant tako; o didelė sauskūnė, išsiskėtrojus ant stubos sienos, pildė orą skaniu, saldžiu kvapu, ir, rodės, kėlė sielą skrajoti šiltos, tylios nakties ore.

Jis pradėjo giliai kvėpuoti, gerdamas orą, kaip girtuokliai geria vyną, ir lėtai ėjo, sujudintas, apžavėtas ir beveik užmiršęs apie savo seseryčią.

Išėjęs į laukus, visas sužavėtas tyros nakties grožybe, sustojo apžiūrėti visą lygumą. Visose pusėse varlės kvarkė, leido visaton savo metalingus balsus. Kur tai toli lakštingalos maišė su mėnasiena savo muzikalingus balsus, kurių švelni vibruojanti melodija neleidžia mąstyti, bet pina svajones. Jis ėjo savo keliu, bet jojo drąsa nežinia delko nyko. Jis jautėsi silpnu, išsisėmusiomis pajiegomis; pas jį atsirado didelis noras sėstis, ilsėtis ir visa tai garbinti.

Čionai, upės įlankoj, augo ilga eilė topelių. Ant upės, ir apie ją, kabojo apdengęs vandenį, siūbuojantis, šviesus balsvas rūkas. Jis žvilgėjo it sidabras nuo mėnulio spindulių.

Kunigas, užgautas gilumoje širdies tvirto, augančio sujudimo, dar kartą sustojo.

Ir jį apėmė abejonė, spaudė koks tai tuščias sunkumas; jis pradėjo jausti dabar vėl kylantį vieną klausimą, kuris pirmiau karts nuo karto kildavo.—

Kam visa tai sutverta? Jei naktis yra užmiršimui visko, kam tada daryti ją puikesne už dieną, saldesne už saulėleidį ir aušrą? Ir kam šita lėta, viliojanti žvaigždė, labiau poetiška už saulę, ir taip atsargi, išmintinga, jog rodos tai užmanymas nušviesti misteriškus, nepermatomus dalykus, —kam ji apšviečia visus šešėlius?

Kodel ta geriausia dainininkė neina miegoti su visais? Ir kodel ji dainuoja toj nejaukioj nakties tamsoj?

Kam šitas pusiau uždengtas pasaulis? Kam reikalinga tokis širdies drebulys, tokis sielos sujudimas, tokis kūno silpnumas?

Kam reikalinga tokia vilionė grožybės, kurios žmonija miegodama nemato? Kam buvo taikoma šitas neapsakomas gražus vaizdas, šitas plaukimas poezijos iš dausių ant žemės?

Ir kunigas visa tai nesuprato.

Bet štai, jau matyt, tenai, gale lauko, pasirodė du šešėliai, einą šale kits kito pastogėj medžių šakų, paskendusį migloj.

Vyras augštesnis. Jis laikė savo ranką ant merginos kaklo ir karts nuo karto bučiavo jai kaktą. Jie tuojaus išėjo tyran, be jokios gyvybės žemės plotan, kuris apgaubė juos kaip koks garbingas rėmas, išimtinai tam tikslui padarytas. Jie, tie du žmonės, atrodė kaip vienas, kuriam skirta šita tyli, tyra naktis. Jie artinos prie kunigo, kaip gyvas atsakymas, atsakymas, patiektas galingojo į jam duotą klausimą.

Jis sustojo kaip negyvas; ramus, sujudintas ir smarkiai plakančia širdžia. Jis

manė matysiąs čia biblijos pasakojimą, meilę Rutos ir Boazo, viešpaties valios darbus vienos tų didžiųjų scenų, kalbamos šventose knygoose. Jo galvoje pradėjo pintis dainų daina, karštas šauksmas, kūno pašaukimai, visa jausminga poezija malonumu ir meile degančios poemos.

Ir jis pats sau tarė. Galbūt tokios naktys, kaip šioji, padarytos, kad aprėdyti idealu žmonių meilę”.

Jis pasitraukė šalin nuo šitos poros, einančios sunertomis rankomis. Tai tikrai buvo jo seseryčia. Paskui jis klausė savęs, ar neprasižengęs? Juk meilė turbūt nėra nusidėjimu, jei tokios puikios naktys duotos jos padabinimui.

Ir jis nustebintas, apimtas gėdos, bėgo, kaip kad jis būtų įėjęs uždraustan dievnamin.

Vertė *Dunojus*.

Turkijos Moteris Vekeja

E. N. JESKEVIČIUTĖ.

Iš įvairių atplaukiančių žinių apie nacionalistų sukilimus Turkijoje teko sužinoti biskį apie vieną moterį, kuri veikliai dalyvauja tuose sukilimuose.

Jos vardas — Halideh Hanoum. Ji yra poetė, rašėja, mokytoja ir sykiu kareivė. Ji parašiusi keletą knygelių ir apysakų. Kai kurios yra išverstos į rusų, francūzų ir vokiečių kalbas. Taipgi nemažai rašo ir politinio pobūdžio straipsnius.

Jos tėvas buvo išdininkas prie sultono (Turkijos karaliaus) Abdul Hamid'o. Būdamas laisvesnių pažvalgų, jis savo dukterį slapta leido lankyti anglų kolegiją Konstantinopolyje. Čia ji daug pasimokino ir prasilavino.

Ji savo laiką praleidžia mokindama savo drauges moteris higienos ir kitų elementarinių mokslų, kurie Turkijos moterims ikt šiol buvo užginti.

Delei jos mokslo, sugabumo ir uolaus rėmimo nacionalistų judėjimo, kuriam va-

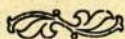

dovauja Mustapha Kemal Paša, jis paskyrė ją apšvietos ministeriu. Čia ji daug pasidarbavo, steigdama mergaitėms mokyklas ir darydama jas prieinamomis visoms mergaitėms. Taipgi dalyvauja ir ministerių kabinete.

Dar vienoj srityj ji labai daug veikia, tai kariuomenėj. Ji savo sugabia agitacija sukelia karingumo dvasią kareivių tarpe ir pati tankiai dalyvauja pačiame fronte. Už tai ji turi paaficiero titulą nacionalistų armijoje.

Tas viskas rodo, kad Turkijos moterys atbunda, kad jos jau nėra tie tykus niekuo nesidomėjanti šešėliai, kaip kad mes apie jas manydavom. Jeigu ši moteris net ministerių kabinete randasi, jeigu ji vadovauja taip vadinamą judėjimą "Naujoji Moteris" (šis judėjimas yra už pakėlimą moters ant lygios papėdės su kitų šalių moterimis), tai reiškia, kad ten turi būti ką vadovauti; ten yra nemažas skaičius moterų, kurios nusprendė turėti lygias teises su kitų šalių moterimis. Turkijos moterys atbunda, ir nors šis judėjimas nėra klasinis, o tik tautinis, bet visgi progresas. Nes tai kova prieš imperialistinį pavergimą turkų tautos. Pradžia jau yra ir su laiku matysime, kad jos pasivys, o gal ir pralenks savo drauges europietes.

Visokis judėjimas išspradžių nėra aiškus, bet augant jis kristaliojasi; taip ir šis moterų judėjimas.

Daugiausia tie, kurie daug kalba apie kairumą ir pas kitus greitai pamato oportunizmą, tai vos tik nusiperka kokią stubelpalaikę arba užsideda kokį kromelį, tuoj "suradę priežastis" ir pasitraukia iš darbinikiško veikimo (kalbu apie lietuvius). Tai veidmainiai buvo, o ne revoliucionieriai.

Darbininkų Sveikata

DR. J. J. KAŠKIAUČIUS.

Klausimai.

D. J. Š. iš Brooklyn'o, N. Y. prašo atsakyti į du klausimu. Abu klausimu itin svarbu ir todelei duodu atsakymą per "Moterų Balso" skiltis, tai ir kitos draugės galės jais naudotis.

1. Kas daryt, kai vaikas nemiega. Taip jis išrodo sveikas ir valgo neblogiausia, tik blogai miega. Kad tik kas krust, jis jau ir gyvas.

2. Mano sūnus labai bailus, bijosi bile ko. Kai paguldai lovtūn, jis prašo, kad prie jo būčiau, bijo pats vienas pasilikti. Kaip atpratinti vaiką nuo tokios baimės?

Atsakymai.

1. Visų pirma reikia surasti priežastys, delei kurių vaikas negali sveikai miegoti, ir jos, kiek galima, prašalinti. Jei vaikas nemiega, kaip priderėtų, tai, veikiausia, ko nors jam trūksta, jis nesijaučia sveikas, ar gal šiaip apystovos kliudo miegui. Vidurių nemalimas yra dažniausia priežastis. Reikia vaikui duoti valgyt tik tokie valgiai, kuriuos jis pajėgia gerai sumalti. Geriausia neduot vaikui mėsos, riebaluose bei taukuose, alyvoje keptų ar virintų valgių, visokių piragaičių, ragaišių — pirktinių (pies, cakes, doughnuts) ir konservuotų valgių. Reikia žiūrėt, kad vaikai viską atatinkamai sukramtytų, nes ir geras ir sveikas valgis pagadins vidurius, jeigu jį nuryji dideliais kąsniais, gerai nesukramčius. Saldainės gadina vaikams vidurius ir užmuša jų normalinį apetitą.

Valgis vaikui reikia taikyti sulyg jo amžiaus ar aplamo sveikatos stovio. Pienas visuomet turi būti pagrindine kiekvieno valgymo dalimi. Gerai duoti vienas ar du kiaušiniu, minkštai virti. Apelsinos (orandžio) sultį išspaudžius į stiklą, patartina duot vaikui gerti. Apelsina yra sveikiausias visų vaisių ir tinkamiausia viduriams. Kitokių vaisių vyresniems vaikams galima

duoti, tik jie reikia gerai kramtyti. Vakarienei reikia pagaminti ypač lengvi valgiai, kad nesukeltų žarnuose puvimo, rūgimo ir dujų (vėjų). Džioviniai su pienu duoti galima, — džiovinta duona (toast), džiovinti blynėliai, raguoliukai ("krekės"), bet kiek paaugusiems vaikams geriau duoti rupesnė duona. Vandens reikia gerti daugiau, ypač nuo ryto iki kokiai 3—4 val. po pietų, kuomet patartina vandens nebeduoti, kad būtų mažiau keblumų su pūslės pareigomis, su naktiniu "žuvų gaudymu".

Jeigu kambary nėra gryno oro, jame trošku, tvanku ar peršilta, slopu, vaikas negali ramiai miegoti, esti neramus, piktas, išblyškęs. Žiemos metu kambariuose oras labai susiteršia nuo nuolatinio kvėpavimo bent keleto įnamių, o čia dar krosnis kurenasi, skalbiniai, dūmai ir t.t. Reikia tatau langas atdaras laikyti, vengiant orvalkų.

Dažnai vaikas negali užmigti, jei jam nosys užsikimšusios. Nosys kartais taip priauga, pridžiūva, kad kvėpuoti esti negalima. Reikia vazelina nosių skylutes ištepti, nuo to atsiliuosuos skretenos ir bus lengviau kvėpuoti. Reikia vaikui nosys vazelina ir dažniau tepti, ypatinai, kai jis šaltį pagauna. Pasitaiko vėl, kad ištinę tonzilai (šaliniai, migdolės) užgula gerklę ir kliudo liuosam kvėpavimui. Reikia tonzilai gydyti, vengti persišaldymo.

Blogas yra paprotis laikyti vaikus nemigdžius iki vėlai nakčiai ir leisti jiems dalyvauti šeimynos pramogose, nuo ko vaiko jautrus nervai perdaug įvargsta ir neduoda paskui jam ramiai miegoti. Kur tik galima, patartina vaikus migdyti trejetu valandų anksčiau, kad jiems išeitų apie 12 val. miego, mažesniems da daugiau.

Jeigu vaikui kas skauda, viduriukus, galvą sopa ar dantį gelia, žinoma miegoti tada negalės. Čia jau reikia išmanyti skaudėjimo priežastis ir ji prašalinti, kada ir kaip galima.

Duoti vaikui kokie vaistai, kad tik miegotų, yra stačiai beprotiškas darbas.

Yra visokių patentuotų ir šiaip vaistų, kurie laikinai apmarina smegenis ir vaikas miega tokiu ligustu, dirbtinu, nenaturaliu miegu. Tai padaro vaikui daug žalos ir kliudo jo proto ir aplamai nervų rutuliojimui. Nuo tokių paregorikų, vaikų ramintojų, sirapų ir panašių paibelų vaikas gali būti silpnos atminties, bukas moksle ir darbe.

Mažų vaikų nereikia supti lopšy bei vigėj: tai nesveika kūdikio dirksniams ir yra negeistinas paprotis, kuris paskui sunku esti perlaužti. Iš pat mažų dienų nereikia iš kūdikio daryti sau ir kitiems kokią titę, kilnoti jį be reikalo, svaidyti, jukdyti, kutenti, supti ir t.t.

Negerai yra taipgi duoti vaikams spenėliai, žindukai, kad juos nuraminti. Nuo jų vaikams priauga burnoje tam tikrų grybelių, kaip kokios varškės, ir tai sunku nuplauti. Be to, dar ir viduriai genda, kadangi kūdikis, bežįsdamas, nuryja daug purvų ir bakterijų ir oro, o iš to jo viduriukus iškelia, išpučia ir skauda. Taipgi nuo tokių spenelių vaikams auga kreivi dantys, žandakauliai išsišauna iš vietos. Tatau migdant vaiką, nereikia jam burnon dėti jokių tokių prietaisų.

Reikia vaikas paguldyti patogiai lovutėn, apkloti, žiūrėti, kad greit neatsiklotų, gerai yra sagutėmis prisukti antklodė prie marškiniukų ar lovutės kraštų, kad vaikas nenusišaldytų. Kambarys turėtų būti apytamsis ir ramus, nereikia rėkauti, šukauti ir geriau vaikas palikti vienas. Jei nuo pat mažens taip kūdikius pratinti, tai su jais nebus vargo ir vėliau ir jie bus drąsus ir gabūs mokykloje ar prie darbo.

2. Vaikų bailumas yra labai blogas reiškinys ir turi didelės įtakos į visą jo gyvenimą. Bailumas paprastai yra pasekmė tėvų netaktingumo, jų neišmanymo, jų kvailumo. Niekad nereikia vaiką bauginti kokiais būtais ar nebūtais baubais, vagimis, žydais, velniais ar kitokiomis nesąmonėmis. Vaiko vaidentuvė yra stebėtinai gyva ir laki. Vaikas gali sau vaizduoti kuo-

aiškiausiai visokias baisenybes, kokiomis neišmanėliai tėvai baido jį, kad iš jo padarius paklusnų vaiką. Ir taip baugindami, tėvai užmuša vaiko iniciatyvos diegus, jo jaunų pastangų užuogamą, jo drąsą, jo valią, sugadina jo naturalinius gabumus, sudarko jaunutę jautrią sielą. Kaip dažnai matom, kaip tėvas, dažniau motina grąso vaiką, žada jį atiduoti "policmanui", čigonui, baugina jį, kad, jeigu jis nedarys taip ir taip, tai nakčia ateis per dūmtraukį baidyti laumė-raganė stiklinėm akim ir jį išsineš miškan... Arba vėl įpykęs tėvas, pats savęs nebesuvaldydamas, kaip žvėris puola ant vaiko, kiek mušte muša, o kiek dar įbaugina, įgrąšina jam kaulus sulaužysiąs, pro langą išmesiąs ir t.t. Negi stebėtina, kad vaikai pasidaro bailūs, nedrąsūs, isteringi, nervingi, jų valios rutuliojimas smarkiai sudarkytas, mokykloje, delei įgautos baimės, nesugebi nuosekliai protauti, o užaugę esti bailūs, baugūs, svyrūnėliai, kurie nedrįsta ką naujo, ką geresnio padaryti, nepasitiki, nepasiklauja savomis spėkomis ir — tampa aklu įrankiu išnaudotojų rankose, pastumdėliais savo nevidonų, kurių bijo ir prieš kuriuos vergiškai sprandą lenkia... Vaiko siela, kaip tas vaškas, kurį galima minkyti, lankstyti ir padaryti iš jo arba dailią, tobulą esybę arba stačiai karikatūrą. Kai ir visur, taip ir čia, tamsybė, neturtas, apsileidimas ir kitokie perlai kapitalistinio visuomenės sutvarkymo daug kalti tame, kad darbininkų vaikai neturi progos išsirutulioti fiziniai ir dvasiniai ir pasiekti tobulumo. Kad šitokią tvarką pakeitus kitokia, visų mūsų yra vyriausioji pareiga. Tuo tarpu reikia atlikti daugybę įvairių smulkesnių ar rupesnių prirengiamųjų darbų. Vienu tokių darbų ir yra mūsų vaikų sąmoningas auklėjimas, išskiepįjant jiems drąsos, pasiklovimo saviimi, veiklumo, ištvermės ir kitokius gerus diegus, kurių darbininkui reikia, kad atsiekus bendro idealo.

"SLEKERIAI"

E. VILKAITĖ.

"Slekeris" mums daugiau likosi paprastas žodis nuo pareito didžiojo karo. Tuo žodžiu buvo išaiškinama, kuris bijojosi bei iš persitikrinimo nestojo į armiją. Jie buržuazijos klapčiukų tapo pasmerkti ir įvairiais būdais persekiojami. Tai buvo karo "slekeriai".

Dabar mes randame "slekerių" ir daugiau. Mes jų randame savo tarpe, savo organizacijose. Jeigu buržuazijos armijos šalininkai smerkė "slekerius" už nerėmimą, šalinimąsi nuo armijos laike karo, tai mes esančius savo tarpe "slekerius" turime teisę daugiau smerkti. Mūsų tarpe skaitosi "slekeriais" tie, kurie, nesilanko į susirinkimus, neapsima atlikti kokių nors organizacijai darbą ir svarbiausia tai patys nesilavina.

Mūsų armija turi būt gerai disciplinuota ir "slekerių" negali rasti. Jeigu kur jų randasi, reikia pradėt "kovą" su jais. Visi nariai ir narės turi stovėt ant tvirtų kojų, o ne medinių, nes tik taip esant darbininkiškos organizacijos buva stiprios klesų kovoje.

Šiandien reikalų turime begalines eibes, bet darbininkų neperdaugiausiai. Kurie veikia, tai ant jų visas darbas ir kraujama, o "slekeriai" laiko "neturi" ką nors padirbti.

L.M.P.S. kuopose, daugelis "slekeriauja" taip pat ir A.L.D.L.D. ir kitose organizacijose. Tie nariai ir narės jau tiek suprato, kad eit į organizaciją, bet da jie nevisai teisingai suprato veikimą joje, o tai didžiausia bėda, kad jie to nežino.

Draugės ir draugai, Lietuvos politinių kalinių šelpimas, Rusijos baduolių ir Amerikos streikierių visas tas darbas reikia pavest "slekeriams" ir žiūrėt, kad jie ištikiškai jį dirbtų. Mes turime pradėt vajú su apsileidimu, nes kitaip jiems ilgai ims laiko, pakol patys susipras.

DAINIUS IR LAIMĖS DEIVE.

Dainius Deivę susitiko,
Kai ji rytmetį anksti
Ėjo pakraščiu upelio
Pievos rasą braukdama.

Dainius tarė: — O, skaisčioji!
Kur keliauji taip skubiai,
Kodel manęs tu nekvietai,
Kad su tavimi eičiau?

Kodel eini be sekėjų,
Eini sau vienui viena?
Ar pavydi del mus laimės,
Kurion vesti privalai? —

— Ne, — ji tarė, — nepavydžiu,
Visus laimėn vadinau,
Bet nerandu pasekėjų,
Kurie eitų su manim.

Kviečiau vargšus, bet nevyko,
Jie nenori man tikėt,
Mat, vargšai pripratę skursti,
Nebeturi sau vilties.

Perdaug jie jie nukankinti,
Jausmai jų užmušti,
Laimė jų nevilioja,
Dvasia jų mirtina.

Bet greitai aš pas juos grįžsiu,
Vėl klebensių jų duris,
Kviesiu jungtis į vienybę,
Kviesiu kovon prieš skriaudas.

Juk jau gana jie kentėjo,
Turtus tvėrė tinginiams,
Pats pastogės sau neturi,
Stoka maisto — miršt badu!

— Kviesk, ir aš drauge padėsiu, —
Linksmi dainius tarė jai, —
Aš dainuosiu skambia dainą,
Tu kelk švyturį augščiau!

Eisiva būrin varguolių,
Kelsiva juosius kovon,

Kviesiva, kad jie jie ruošę
Per kovą į laimę žengt. —

Ir pasisuko į kelią,
Kuriuo vaikščioja vargšai,
Dainius traukė skambia dainą,
Deivė švietė švyturiu.

Daina vargšų sielas kėlė
Prie vienybės, prie kovos,
Švyturys gi jiems parodė,
Kas priešai jų mirtini.

Būrių būriais vargšai ėjo,
Spietės eilėsna tvirčiau,
Ir pradėjo vesti kovą,
Kad sau laimę įsigyt!

1922.

*Buolio Sūnus.***Dar Keli Žodžiai Prie Mano Rašinėlio,
Tilpusio "M. B." No. 9***M. KRASNITSKIENĖ.*

Visai be reikalo draugė "M. B." redak-
torė mane lipdo prie oportunistų, nes aš su
jais nesidarbuoju. Viena, aš niekuomet ne-
turėjau pamatinės minties, priešingos vei-
kimui išvien. Man išrodė, kad darbininkų
klesa visų tautų — kaip vyrai, taip ir mo-
terys — privalo veikt išvien, norint grei-
čiau pasiluosuoti iš pavergėjų, nes mūsų vi-
sų tikslas yra vienodas.

Aš tik išreiškiau nuomonę link LMPS.
pergreito žingsnio, nes tas gali daugiau
blėdies atnešti, negu gero. Mūsų organi-
zacija — LMPS. — tik pradinė mokykla
moterim, todėl pradėt lavintis praktiškiau
ir drąsiau vienom, nes mes, kurios dar
mažiau prasilavinusios, turime mažai drą-
sos ir greitai įsižeidžiame menkniekiais.
Aš, išsireikšdama savo mintį, gal ir ne taip
pasakiau, kaip maniau: mat, neišlavinta
mintis, tai kartais nevisai taip pasakai,
kaip manai. Tai tik gera redaktoriam su
išlavinta minčia bemokslį sukritikuot.

Antra, aš nesidangstau gražiais žo-
džiais arba nelaukiu gerų progų prisidėt

prie veikimo kovotojų eilėse. Bet nuo tada, kaip tik pradėjau permatyt darbininkų skriaudas, nuo tada, kaip pamėgau darbininkiškus laikraščius skaityt, prisidėjau prie darbininkiškų organizacijų ir šiek tiek veikiau, kiek mano menkos spėkos leidžia. Todėl žodis "oportunistas" man yra svetimas. O gal aš tikrai nežinau, ką reiškia oportunistas? Draugė redaktorė malonės papaiškinti. Tai bus naudinga ne tik man, bet ir kitoms draugėms.

Pagal mano supratimą, tai tie oportunistai, kurie, tik gerai progai pasitaikius, stoja į kovotojų eiles, kad įgyt gerą vardą, garbę, arba šiltą vietą, ir kurie veikia tik gražiais žodžiais, o su darbu neprisideda, nes su darbu prisidėt kartais būna pavojinga ir nemalonu.

Trečia, kaslink Amerikos Darbininkų Partijos. Aš būčiau priešinga verstinai reikalaut LMPS. prisidėt. Kurios jaučia reikalą, gali dėtis, bet ne verstinai. Viena, kad perdidelė mokestis bus į abi organizacijas, nes randasi draugių, kuriom sunku užsimokėt 20 centų mėnesiui. Žinoma, kurios dirba dirbtuvėse, apie tas nekalbu, bet kalbu apie tas, kurios tik iš vyro uždarbio turi ištekt, kurios pačios negali, palikusios mažus vaikučius, užsidirbt. Būtų malonu girdėt, ką kitos draugės mano. Kurios daugiau prasilavinusios ir mato reikalą ir gali, tos, be abejonės, priklauso kitose organizacijose ir veikia.

Apie ateitį aš nekalbėjau ir nekalbu. Ateitis gal privers mus mainyt veikimo būdą.

Nuo Redakcijos. Oportunizmas, tai išsižadėjimas principų ir paskendimas sąlygose, teikiančiose naudą, tankiausiai, asmeninę.

Draugė M. K. klaidingai supranta jungimąsi prie ADP. Tokis jungimasis nereikštų priklausymą į dvi organizacijas, tik į vieną, kurioje būtų suorganizuota moterų sekcija.

Šalin Susirinkimai Prie Uždarytų Durų!

PELĖDA.

Tai vienur, tai kitur tenka patirti, kad yra L.M.P.S. kuopų, laikančių susirinkimus prie uždarytų durų. Tokie dalykai atsiukartoja ne tarpe paprastų narių, kurios "nieko" nesupranta, bet tarpe garsių "vadovių", kurios visą savo revoliucinį žinojimą ir prityrimą veria kolionėse ir riksmu. Jos susiorganizuoja savo sekėjas ir vadovauja joms.

Neseniai teko patėmyti tulame menševikų šlamšte, kur tulas senas veikėjas su pasididžiavimu aprašė, kaip Pensylvanijos valstijoje, tulos kuopelės susirinkime, sena LMPS. veikėja mėtė laukan vyrus iš moterų susirinkimo.

Massachusetts valstijoje, tulos kuopos "garsis vadovė", negalėdama "centristų" pertikrint savo "argumentais", susiorganizavus savo šalininkes, suspendavo "centristes" ant neapribuoto laiko. Ji bandė "centristes" visiškai prašalint iš Susivienijimo, bet Centras tajį žingsnį netvirtino. Išbraukimo ir suspendavimo priežastis tame, kad ašos nerėmė LMPS. Pildomo Komiteto įkurto fondo. Jom uždraudė lankyti susirinkimus.

Pastaroji kuopelė seniaus susidėjo iš 20 narių, dabar susirinkimus lanko daugiausiai trys narės. Kuopelė eina prie parimo. Susirinkimai laikoma prie uždarytų durų.

Tokie apsireiškimai LMPS. kuopų eilėse yra biau rūšis ir reikia jie kuogreičiausia vyt laukan. Tos "garsios vadovės" neįsileidžia į susirinkimus ne tik vyrų, bet nei moterų, kurių jos nepageidauja. Kamegi priežastis? Jos bijosi parodyt savo ignorantiškumą. Tarpe narių, kurios visai mažai supranta organizacijos tvarką ir pareigas, jos demonstruoja savo "žinojimą". Jos žino, kad tie, kurie supranta jų klaidas ir nežinojimą patėmys tai, todėl jos bijosi įsileist pašalinius į kuopų susirinkimus.

Draugės, traukit tokiom "vadovēm" rūpėti Susivienijimo narėms, gal kaip kas mąstys. Gali būti pasimokyti mezgimo, pasikalbėti apie brangius švarkus ir šilkines dreses, o gal kaip daryt pudingą bei kitų buržuazijai prastų skonių pasimokyti? Ne. Balsiai atsakom, kad ne! Mezginius, brangius rūbus ir pudingus paliekame poniuotėms. Mums rūpi ir turi rūpėti darbininkių klasės reikalai, fabriky, kontorų, tarnaitės, biednosios valstietės ir biednųjų šeimynų moterys. Mes šioje savaitėj sudedam da didesnį pasiryžimą, kad sušaukti jas į svetaines, nueiti pas jas į namus ir aiškinti priežastį tų sunkenybių ir vis bedidėjantį skurdą ir nedateklių. Ypatingai akyvaizdoj dabartinių streikų ir esamos bedarbės, kuri slėgia milijonus darbininkų. Kokia būtų sekmė del moterų, jeigu tie streikai būtų pralošti. Rodyti išeitį iš vargų ir nelaimių, kaip panaikinti bedarbes ir kaip išeiti iš tos alginės vergijos užburto rato. Kad tik per jų pačių apsišvietimą, susiorganizavimą ir sąmoningą veikimą kartu su visa darbininkų klase, jos išsiliuosuos. Nešti į moterų tarpą supratimą, kad moterų vieni ir tie patys kaip ir vyrų reikalai, kad darbininkų vyrų išsiliuosavimas yra drauge ir moterų išsiliuosavimu ir kad atskiros moterų kovos nėra. Kad yra tik viena didelė kova prieš mirtiną priešą kapitalą ir, kad pakol moterys bus nuošaliai nuo tos kovos, pakol jinai pasiliks pasive tame kolosaliame kovos lauke, patol nebus pergalės ant kapitalistų klasės. Todelgi darbininkės moterys turi eiti ranka rankon su vyrais darbininkais prie sulaužymo alginės vergijos ir įsteigimo darbininkų sovietų respublikos.

Šalin susirinkimai prie uždarytų durų, mes neturime nieko slėptino, delei ko nebūt galima įeit pašaliniam pasiklausyt.

L. M. P. S. Agitacijos Savaitė

Agitacijos savaitė jau čia čia pat. Jau tik kelios dienos tebeliko prisirengimui, tampresniam spėkų suburimui delei sekmingo paskleidimo propagandos.

Agitacijos savaitė prasidės su 7-ta diena spalio ir tęsis per visą savaitę. Šitoje savaitėj, susipratę moterys ir vyrai darbininkai turi dėti nuoširdaus ir atsidavusio darbo darbininkių moterų tarpe, kad išjudinti tāsias moterų mases ir patraukti į kelią už sunaikinimą klasinės priešpaudos.

L.M.P.S. per pastaruosius kelis metus agitacijos savaitę rengė spalio mėnesy todel, kad L.M.P.S. savo pirmutinį suvažiavimą turėjo tą mėnesį. Taip pat ir "Moterų Balsą" pradėjo leisti. Iš organizacinio taško žvelgiant, kaipo jubilėjinė savaitė šiokios tokios svarbos turi, bet einant prie klasinio darbininkų judėjimo punkto, tarptautiniu plotu, agitacijos savaitė turi būti perkelta į aštuntą dieną Kovo. Aš pilnai sutinku su L.M.P.S. 9 kuopos sumanymu, kad agitacijos savaitė būtų perkeita į 8 d. kovo ir nėra mažiausios abejonės, kad tatai bus padaryta. Darbininkų judėjimo istorijoj 8 d. kovo aplaisyta darbininkų krauju prieš pavergėjus. Rusijos proletariatas po įsteigimui proletariato diktatūros, įvesdamas visą eilę proletarinių švenčių, įvedė ir moterų pasaulinę šventę — aštuntą kovo. Tą dieną viso pasaulio susipratūsios darbininkės moterys švenčia. Aš manau, kad ateinančiais metais mes irgi turėsime agitacijos savaitę tą pačią dieną su kitų šalių susipratusioms darbininkėms.

Tačiaus šiemet agitacijos savaitę mes rengiame dar spalio mėnesy. Dabar tebeliko tik didžiausių pastangų dėti, kad mūsų agitacija pasiektų tamsiausius ir labiausiai atsilikusias moterų mases.

Bet pagaliaus daugelis paklaus, kam jūs rengiate tokią savaitę. Kas toje savaitėje turi

Reikia nepamiršti, kad prakalbų, paskaitų ir šiaip darbininkiškų vakarėlių rengimas turi būti neapleistas. Literatura, kaip "Moterų Balsas", "Laisvė", "Vilnis" ir kiti turi būti skleidžiami. Tai savaitėi yra išleisti lapeliai, kurie bus išsiuntinėti kuopoms, narės turi pasistengti juos paskleisti kuotinkamiausiai. Paskui naujų narių gavimas į Susivienijimą turi būti varomas visur.

Štai kas mums toje savaitėje pripuola atlikti ir mes sudedam prižadą, su didžiausiu rūpestingumu sekmingai išpildyti.

Bondžinskaitė.

Berkley, Cal. — 65 vaikinai ir merginos rusai įstojo į Californijos Universitetą. Jie yra atsiųsti Sovietų valdžios studijuot įvairias mokslo šakas. Užbaigę savo kursus grįš atgal į Rusiją.

Ar Duosim Kauno Ponams Dešimties?

Ar lietuviai darbininkai, gyvenanti Amerikoje, turėtų registruotis pagal įsakymą Lietuvos valdžios? Ar reikia mokėti buožių valdžiai savo sunkiai uždirbtus centus? Kokiam tikslui vartos tuos iš Amerikos lietuvių darbininkų surinktus pinigus Lietuvos budelių valdžia? Jog Lietuvos valdžia, tai yra toji pati valdžia, kuri pasiūnčia kiekvieną darbininkų klasės užtūrą Lietuvoje į kalėjimą ir mirtinai sumuša. Kuri sąmoningiausias iš darbininkų tarpo žmones pastato prie sienos ir perveria jų širdis kulkom. Kuri neleidžia darbo unijom viešai gyvuoti. Kuri kiekvieną darbininkų išleistą laikraštį konfiskuoja. Ir tokia valdžia dar reikalauja, kad darbininkai ją remtų.

Amerikos Darbininkų Partijos Lietuvių Sekcija negali praleisti šį dalyką nepersergėjus lietuvius darbininkus. Amerikos Darbininkų Partija stovi ant sargybos darbininkų klasei Amerikoje ir ji nuplėš kaukę kiekvienam, kuris kėsinais apgauti arba nuskriausti darbininkus. Dabartinė Lietuvos valdžia nėra darbininkų valdžia. Ta valdžia sumislino pasipinigauti, išgaudama visokiais bauginimais iš Amerikoj gyvenančių lietuvių darbininkų jų sunkiai uždirbtus centus. Ji įsako kiekvienam Lietuvos piliečiui Amerikoje, kad jis ar ji iki tam tikrai dienai turi registruotis ir kas metą į Lietuvos budelišką ranką įdėti po dešimtinę. Kauno ponai rengiasi žemiausiu būdu išnaudoti Amerikoje gyvenančius darbininkus lietuvius. A.D.P. L.S. pareiga persergėti lietuvius darbininkus. Prie šio darbo turi prisidėti ir kitos darbininkiškos organizacijos. Draugai, ve kaip jūs galite pagalbėti:

A.D.P. L.S. Biuras spausdina 30,000 lapelių lietuvių registracijos klausimu. DABAR, TUOJAUS reikalaukite tų lapelių. Platinkite tuos lapelius kur tik yra lietuvių darbininkų. Išleisti tiek daug lapelių reikia nemažai pinigų. A.D.P. L.S. yra dar-

bininkų organizacija, o darbininkų organizacijos neturi pinigų. Taigi, draugai ir draugės darbininkai, pasirūpinkite, kad jūsų kuopa ar draugija nutartų kiek nors paaukoti į šių lapelių fondą. Jeigu suplauktų daugiau pinigų, negu reikėtų mokėti už 30,000 lapelių, tai spausdinsim didesnį skaitlių tų lapelių. Aukokite kiek tik galite. Kuo daugiau aukosite, tuo daugiau pasieksim lietuvių darbininkų su šiais lapeliais. Mes, darbininkai, pagalba savo centų geriau nurodykim darbininkam kas yra jų priešas ir kas yra jų draugas, negu, kad atiduoti tuos pinigus kokiai budelių valdžiai. Yra lietuvių darbininkų, kurie nesupranta tikslo šios registracijos. Draugai darbininkai, visi į talką, supažindinkime kuodaugiausia su darbininkų tikslu, kuriam bus vartojami jų pinigai, jeigu jie duos dešimties Lietuvos valdžiai. Paskleiskim kuodaugiausia šių lapelių.

A.L.D.L.D. ir L.M.P.S. kuopos prisiųskite užsakymus.

Aukas ir užsakymus siųskite šiuo adresu:

M. UNDJUS,

Room 405, 799 Broadway,
New York, N. Y.

Money orderius arba čekius rašykite A.D.P.L.S. kasininko vardu, V. Paukštys, Brooklyn, N. Y.

Amerikos Darbininkų Partijos
Lietuvių Sekcijos
Biuro Sekretorė

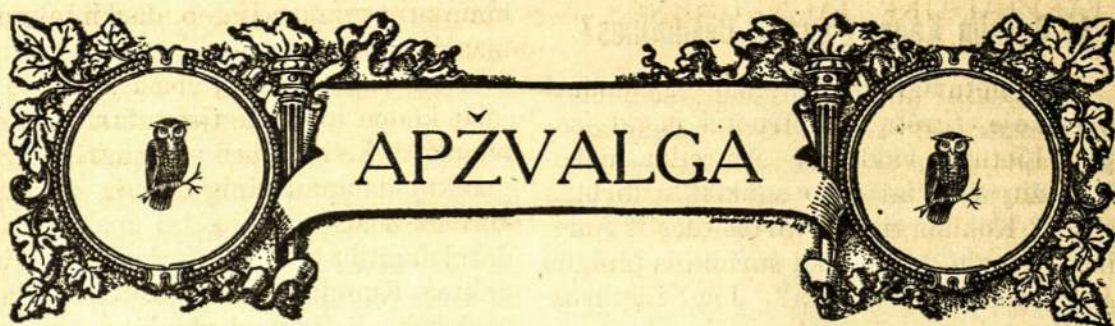
M Undjus.

Draugės škotietės ir amerikietės tankiai kalbėdavome apie švietimą Lietuvos darbininkų, bet pasirodo, kad dabar mes turime nuo jų mokytis. Žiūrėkim į moteris, veikiančias profesinėse sąjungose, o mūs daugelis bijosi bendro darbo.

K.

“ATPIGS” PRAGYVENIMAS.

Šiais metais pietinėse valstijose auksinių kviečių ūkių savininkai džiaugiasi geru derliumi. Kviečiai jau suvalyti, kuriuos įvairūs agentai baigia supirkti. Iškart ūkininkai gavo po šešis centus už bušelį, dabar nupuolė kaina ligi penkių centų ir pranešama, kad kaina dar puls.

Kuomet duonutė taip atpigo, rodosi, ir visi maistui reikmenys turi nupigti, bet dėja, netaip pragyvenimas pinga, kaip jis kyla.

Ne tik kviečių augintojų tokis likimas, kurie turi parduot javus po 5 centus bušelį, bet ir visų Amerikoje ūkininkų tokia pat padėtis, kurie tik turi produktus perleisti per įvairių agentų rankas. Neseniai “Laisvėje” d. Senas Vincas rašė, kad ir jam už tris ragazias gražių “tamėčių” agentas atsiuntė 19 centų užmokesties.

Daugelis biednesnių ūkininkų išdirbę per metus laiko ir rudenyje pardavę produktus nepajiegia apsimokėt nei procentų.

KALININO MOTINA TURI MOKĖT DIDESNIUS MOKESČIUS.

Mokesčių mokėjimas Rusijoje nėra niekam išimtis. Drg. Kalinino — Sovietų Respublikos prezidento motina, kuri eina septyniasdešimtus metus amžiaus, dar vis laiko savo nedidelį ūkį. Ji būdama religiška moteris, negali suprast, kodėl jai šiais metais reikia šešiais pūdais javų daugiau mokesčių mokėti, negu mokėjo pernai. Nors jai buvo išaiškinta, kad ji šiais me-

tais turėdama arklį ir daugiau reikalingų ūkiui įrankių užaugino daugiau grūdų, bet ji vistiek jaučiasi, kad jai dievas šiais metais daugiau davė ir tiek.

Ji būdama tamsia kaimiete labai didžiuojasi savo sūnumi, bet kartu ir nuolat jam primena peklos kančias už negarbinią kunigų.

AMERIKOS IR ANGLIJOS ANGLIAKASIAI PLENUOJA APIE SUTARTĮ.

Tokia sutartis plenuojama tam, kad išvengus streiko laužymo Amerikoje arba Anglijoje. Paskutiniame streike Anglijos Darbo Federacija siuntė Amerikos angliakasiams finansinę paramą, kad laimėjus streiką, o anglies reikalautojams anglį, kad sulaužius streiką. Kuomet Anglijos mainieriai streikavo, tai amerikiečiai tą patį darė.

Mainierių Unijos sekretorius William Green praneša, kad Anglijos mainieriai pasiuntė amerikiečiams šią propoziciją, kurią, tikisi, Amerikos unijistai angliakasiai maloniai priims. Jeigu panaši sutartis įvyktų, tuomet Anglijoje vienas milijonas ir Amerikoje šeši šimtai tūkstančių angliakasių sudarytų stiprią spėką prieš anglies trustą. Bet prie dabartinių aplinkybių nėra vilties susilaukti tokios sutarties. Jeigu ir įvyktų tokia sutartis, tai ji gyvuotų ir “veiktų” tikrai ant popierės. Tie patys vadai Anglijoje, kaip ir Amerikoje, yra per daug susitepę juodais darbais. Darbininkai negali jais pasitikėti.

TARPTAUTINĖ JAUNUOMENĖS DIENA.

Tarptautinė jaunuolių diena švenčiama tam, kad sutraukus išsklaidytus ir daugiausiai išnaudojamus proletarus. Laike europinio karo Berno mieste (Šveicarijoje) įvyko pirmasai jaunuomenės kongresas, kuris nustatė pagrindas jaunuomenės organizavimui.

Kaip Europoje, taip ir Amerikoje buržuazija deda didžiausių pastangų, kad palauktų jaunuomenę savo globoje. Jaunuomenė ne tik kad yra daugiausiai išnaudojama mažu apmokėjimu už darbo spėkas, bet ji (jaunuomenė) auklėjama, kiek tik galima, militaristinėje dvasioje. Įsisiūbavus europiniam karui, jaunuoliai pirmutinį organizuotą smūgį savo išnaudotojams kirtu protestuodami prieš tą imperialistinę skerdynę.

Nuo 1915 m. įvykusio Tarptautinio Jaunuolių Kongreso darbas toje srityje yra organizuojamas visur. Kaip kur specialės agitacijos diena paskirta trečia rugsėjo.

Šiais metais trečia rugsėjo daugelyje šalių apvaikščiota iškilmingiau, negu kada nors buvo apvaikščiojama pirmiau. Lietuvos darbininkiškoji jaunuomenė, nors ir spaudžiama iš visų pusių "demokratijos" geležiniais nagais, savo šventės paminėjimui išleido laikraštį "Mūsų Vėliava". Laikraštis pašvęstas veik vien tik darbininkiškosios jaunuomenės reikalams.

Iš įvairių pranešimų matome, kaip puikiai Lietuvoje (bent tulose vietose) jaunuomenė yra organizuojama. Prie profesinių sąjungų Vilniuje randasi 5 jaunuolių skyriai: 1) siuvėjų 280 narių, 2) odininkų 120 narių, 3) kirpėjų 120 narių, 4) tabako 200 narių ir 5) prekybos tarnautojų 150 narių. Iš viso 870 narių.

Pačiame Kaune jaunuomenės sekcijos prie profesinių sąjungų pradėjo organizuotis 1921 m., bet, deja, neilgai jos galėjo gyvuoti — vos tik kelias savaites: valdžia išardė jų skyrius, sugrūsdama į kalėjimus virš poros šimtų darbininkų (15 d. sausio),

tarpe kurių randasi ir gabiausiai jaunuolių organizatoriai.

Amerikoje jaunuolių diena daugelyje vietų irgi buvo tinkamai pažymėta. Jaunųjų Darbininkų Lyga rengė eiles mitingų. Prie to darbo nemažai prisidėjo ir Amerikos Darbininkų Partija.

Į jaunąją kartą mes privalome kreipti didelę atydą, kad įtraukt ją į darbininkiškąjį judėjimą. Turime išmokint jaunuolius kovot ne tik už tuojautinį pagerinimą darbininkų ekonominių sąlygų, bet kartu įtraukt ir į revoliucinį veikimą.

Daugiausiai tenka matyti, kad tėvai per eilę metų dalyvauja darbininkiškame judėjime, kuomet jų vaikai supratimo apie tąjį judėjimą neturi. Tai yra nedovanotina tėvų kaltė.

Mes pasiryžome visur organizuoti vaikų draugijėles, bet kartu turime pasiryžti organizuoti, tarptautiniu pagrindu, ir paaugusią darbininkų jaunuomenę. Buržuazija aiškiausiai permato, kad palaikymas darbininkų jaunuomenės savo globoje yra tvirčiausia įmonė palaikymui išnaudojimo sistemos. Todėl ir revoliucinis elementas turi visais galimais būdais traukt jaunąją kartą į savo eiles.

Amerikoje veikia Jaunųjų Darbininkų Lyga (Young Workers' League), kuri leidžia mėnesinį žurnalą "The Young Worker". Prie šios Lygos reikia traukt jaunąją kartą; ji ten įgys tąjį supratimą, delei kurio jų tėvai kovoja.

Tarptautinė jaunuolių organizacija, kaip ir patsai komunizmas, neša naudotojams mirtį.

Lai gyvuoja tarptautinė jaunuolių diena!

NELAIMINGOS TOS PRAKALBOS.

"Gydytojas" per "Naujienas" šaukia:

"Kas sudemoralizavo Amerikos lietuvius? —Prakalbos. Kas atšaldė žmones nuo viešų sueigų? —Prakalbos. Kas pavertė lietuvius į nachališkus kvailius? —Prakalbos.

“Prakalbos! Prakalbos! Prakalbos

—Tai viskas, ką mūsų žmoneliai girdėjo nuo keliolikos metų praeityje iki dabar. Buvo dienos, kada žmonės susirinkdavo skaitlingais būriais į prakalbas. Dabar jau į tai niekas domės nekreipia”.

Taip, taip, gerbiamieji daktarai, buvo galdynė, kada žmoneliai iškratę savo kišenes mokėdavo jum už pasakymą prakalbos po 10 ir 15 dolerių. Jūs susiriesdami rėždavote spyčius apie taukuotus gaspadinių žiurkštus, burdingierius ir “socializmą”, bet tie žmoneliai taip “ištvirko”, kad nebeina daugiau jūsų spyčių klausytis. Jūs esate perdaug atsitolinę nuo darbininkų gyvenimo, todėl ir nežinote, kad darbininkai skaitlingai lankosi į prakalbas, tik, žinoma, kuomet kalba darbininkų reikalų gynėjai, o ne koki nors darbininko be dolerio iš tolo bijanti daktarai bei kontraktuoti redaktoriai.

LIETUVOJ DVASIŠKIŲ PAREIGOS.

Kuomet mes sakome, kad bažnyčia yra tobuliausias valstybės įrankis palaikymui liaudies dvasios vergijoje, tai klerikalai pyksta ant mūsų, bandydami įkalbėti, kad bažnyčia rūpinasi vien tik doros palaikymui ir sielos išganymui. Bet dabar, Lietuvos Seimui priėmus reakcioniškiausią konstituciją, prisieina klerikalų šulams aiškintis del jos.

Klausime valstybinio apmokėjimo dvasiškių algų, “Draugas” štai ką sako:

“Argi dvasiškis to nėra vertas? Jei jis tinkamai aprūpina tikybinius žmonių reikalus, aukli tuos žmones, tai jis daug daugiau padaro valstybei gero, negu kokis nors žymus valdininkas”.

Mes su šiuomi pasakymu pilnai sutinkame. Ir caro laikais ko žandarai negalėjo atlikti, tą atliko kunigai, o Lietuvoj juk žandarus pakeitė milicistai, ir jei jie ko nesugebės atlikti darbininkų smaugimui ir jų judėjimo slopinimui, tą atliks dvasiškiečiai.

MICHIGANO AREŠTAI.

Paskutiniai padaryti užpuolimai—reidai ant Amerikos Darbininkų Partijos atstovų verčia giliau susidomėti kiekvieną darbininką. Užpuolimas buvo padaryta Michigano valstijos miškuose, kur septyniolika draugų rengiantės į A. D. P. suvažiavimą buvo sustoję ar tai poilsui ar šiaip įvairiems pasikalbėjimams.

Visi areštuotieji yra kaltinami priklausyme Komunistų Partijai. Kaip ir paprastai politiniai kaliniai nugabenti į kalėjimą pasiūsta del taip vadinamojo trečio laipsnio tyrinėjimo, kur pirmiausiai “tardytojas” sumuša, suspardo kalinį, paskui duoda klausimus.. Jeigu areštuotasis neatsako patinkamai, tuomet inkvizicija tęsiama toliau pakol kaltinamasis visiškai nustoja sąmonės. Areštuotų tarpe daugelis baisiai sumušti. Jų kaucija po 10,000 kiekvienam, kas reiškia šimtą-septyniasdešimtis tūkstančių dolerių visiems. Tokia pinigų suma umu laiku surinkti nėra galima.

Keliom dienom praslinkus areštuota d. Z. Fosteris Chicagoj. Vėliaus jis išgabenta į Michigano valstiją ir kartu su pirmesniais kaltinamas prigulėjime prie Komunistų Partijos.

Areštuotųjų tarpe daugelis yra gabūs unijų organizatoriai, kurie, žinoma, dabartiniuose streikuose nedavė ramumo valdančiam klesai. Drg. Z. Fosteris gerai žinomas plieno industrijos darbininkams nuo to laiko, kaip jis suorganizavo ir vadovavo tos industrijos šakos didijį streiką.

Drg. Dunne yra mylimas Arizonos, Montanos ir Michigano valstijų vario kasyklų darbininkų organizatorius.

Drg. Caleb Harrison aktyvis darbuotojas tarpe mašinistų unijos narių. Mc Millin, organizatorius karo veteranų mieste St. Louise ir taipgi žymus unijų darbuotojas. Kiti taip pat yra gerai žinomi Amerikos darbininkišrame judėjime.

Suaresštuotiems skubiai reikalinga pa-

gelba. Rinkite visur aukas jų išliuosavimui ir bylos vedimui. Aukas siųskite greitai.

STREIKAI.

Paskutiniame gelžkeliečių streike ir likusieji "demokratijos" ūkai turėjo išduktėti iš galvų Amerikos darbininkams. Pono Daugherty išduotas indžionkšinas prieš streikierius aiškiausiai parodė pilname nuogume buržuazinės valstybės demokratinės teisės, laisvę žodžio, spaudos ir susirinkimų. Laisvė gali būt tikrai viena ir per tai buržuazijai naudojantės laisve, ja nesinaudoja darbininkai.

Daugherty išduotas indžionkšinas yra vienas iš bjauriausių, kokie yra darbininkams žinomi. Juomi atimama streikieriams visos laisvo darbininko teisės. Streikieriams ponas Daugherty paliko tikrai dvi teisi: mirt badu arba nuolankiai grįžt į darbą ant darbdavių siulomų išlygų.

Gelžkeliečiai didžiumoj jau susitaike ir veikiausia greitu laiku visi "šapmanai" grįžs į darbą. Dabartinėj kovoj jie gavo keletą nemirtinų lekcijų, būtent: Washington sėdinti atstovai yra tikrai kapitalistų pasamdyti tarnai. Antra, unijų biurokratiški vadai daugiau gina kapitalistų reikalus, negu darbininkų.

Išėjus "šapmanams" į streiką nebuvo paskelbta visuotinas gelžkeliečių streikas, kas žymiai prisidėjo prie laužymo streiko. Unijų lyderiai stengėsi visais būdais išvengt visuotino streiko.

Angliakasių streikas veik užbaigtas. Darbininkai grįžo senomis darbo sąlygomis liėi 1 d. kovo mėnesio 1923 m. Reiškia, paliauba padaryta tikrai ant šešių mėnesių po šešių mėnesių kovos. Angliakasių kovoje taip pat unijų lyderiai sulošė Judošiaus rolę.

Audėjų streikas taip pat pasibaigė. Kova tęsėsi virš aštuonių mėnesių. Į darbą grįžo senomis sąlygomis.

Siuvėjų streikas dar kaip kur tęsiasi

Iš paskutinių pergyventų streikų darbininkai turėjo pasimokint, kad Gompersinė mašina reikia verst iš pat jos šaknų, ir jos vietoje pastatyt tikri darbininkų reikalų gynėjai.

APIE RUSIJĄ.

Neseniai iš Rusijos sugrįžo vienas New Yorko kunigas (ne katalikų kunigas), kuris yra pastorium vienos geresniųjų bažnyčių. Tai kunigas Holmes. Kalbamasai kunigas šiais metais apkeliavo veikas Europos įžymesnes šalis, k. t.: Franciją, Austriją, Rusiją ir kitas. Visoj Europoj ekonominė ir politinė padėtis esanti neapsakomai bloga. Valdžios laikosi, kaip ant vištos kojos. Tas žymu ne tik karą pralaimėjusiose šalyse, bet lygiai ir pergaletojų kraštuose. Apie naujai susikūrusias valstybėlės, esą, nėra ko nei kalbėti; ten tikra ubagija.

Geriausiai visų Europos šalių šiandien stovinti Rusija. Be to ji turinti geriausias ateities perspektyvas. Ten žmonės išrodą geriau, esą darbštus, miestai verda gyvumu. Įžengti šiandien į Rusiją, girdi, tai kaip į rojų iš pragaro, kuriame esanti visa Europa. Rusijos žmonės nors esą apiplyšę, bet išrodą patenkinti ir pilni vilties, ne taip, kaip pesimizmu persigėrusioj Vokietijoje, ar vilties nustojusioj Austrijoj.

Taip kalba ne bolševikas, ne Tarybų valdžios simpatikas, bet šiaip sąžiningas žmogus, kunigas, kuris nenori būti veidmainiu. Amerikos geltonoji spauda pradėjo šunis karti ant kunigo Holmes; tuli net bolševikų agentų pradėjo jį vadinti. Jie sako, kad "geri amerikiečiai neprate sirdėti tokių komplimentų bolševikam iš kunigo lūpų". Jie, mat, iki šiol buvo neprate girdėti vien tik perkūnus svaissant ant Tarybų Rusijos.

Nespėjo atsipeikėti Amerikos isteriškoji buržuazija nuo kunigo Holmes žodžių, kaip antras teisybės žodis praaidėjo per

MOTERŲ BALSAS

Ameriką, įvarydamas dar didesnį nuogaštį į nervingą filisterių kūną. Mat, parvažiavo Amerikon iš Rusijos įžymus advokatas, Frankas Walsh. Walshas, kaip ir kunigas Holmes, nėra bolševikas, net nei radikalas. Jis yra tiktai liberalas ir šiaip sąžiningas žmogus. Walshas buvo nuvykęs Tarybų Rusijon studijuoti tenaitinės padėties, juridinėj srityj itin. Jį ten siuntė stambūs Amerikos pramonininkai, kad jisai parvežtų jiems raportą apie tenaitinį stovį. Tuomi raportu vaduodamiesi, tie pramonininkai nustatys savo nuomonę link prekybos su Rusija.

Walshas taipgi sako, kad Tarybų Rusijos valdžia, tai stipriausia valdžia Europoj. Duonos pakaksią visiems. Kiek blogiau esą tiktai su transportacija. Mašinių reikia. Tarybų valdžia aukso turinti dar \$500,000,000 (penkis šimtus milijonų dolerių). Be to, dar šimtus milijonų esą vertos įvairios brangenybės, kurios teko Tarybų valdžiai nuvertus Romanovų dinastiją: karūnos, perlai, deimantai ir kiti prabangos daiktai.

Kalbamasai advokatas sako, kad Amerikos publikos opinija taip giliai tapo persigėrus melo nuodais, kad joks teisybės žodis apie Tarybų Rusiją neranda atgarsio. Tai vis baltkalnierių spaudos vergų nuopelnai.

DARBININKĖ

Sesute, pasakyk, ko liūdi gėdulingai,
Kur dingo žiežirbos žydrių tavo akių?
Kas širdį jaudina, kas gniaužia ją gėlingai?
Ir kur tie spinduliai žvilgsnių žvainių, lakių?
Juk tu buvai skaišti, kaip ta raudona rožė,
Kai deimantai ramos joj blyksi įstabiai,
Kaip lelija žavi, ką pumpurą atvožė,
Kai bitė ten kraupi medauja sugabiai...
Pilna jaunos kaitros ir dievina krūtinė,
Ir, spinduliuodami, žydėjo tau veidai;
Svajinga ir jautri, it meilė pirmutinė,
Žavinga ir lipšni, it vasaros vaizdai.
Gyvybe trykštančia alsavo tavo siela,
Verpetų kunkulais sriovenos ten jausmai,

Nesialoma šviesa akis žybėjo miela —
Ir kilo ružavi nuskaidrinti geismai.
Sesute, man skaudu, nesnori nei tikėti:
Kokie trys metai vos suspėjo tik pralėkt, —
O tu visai kita, graudinga net regėti,
Kad rožės taip ūmai galėjo jau nublėkt.

* * *

Sunku man pasidarė, nēr mano vaikino:
Jam įdūkę buožės rankas surakino, —
Kaip tą laisvą arą jį lašton patupdė,
Skaidriąją žygiuotę jam žiauriai sutrukdė.
Numirė tetušis, motina suvargo,
Aš bastaus, tąsaisi po svietelį margą.
Aitrios ašarėlės iš akių man tryško, —
Skaisčios veido rožės pamažu išblyško.
Nuo ruošos, nuo darbo sunkaus ir slopingo
Akys nebeteko spindulio žavingo;
Atpikrių kalbelių ausys prisiklausė,
Paakiai aptemo, veidas apsiblausė.

* * *

Padėtį tavo skaudulingą,
Sunovytos buities kančių
Taip sunkią naštą ir gėlingą, —
Sujaudinta širdim jaučiu.
Prarūgusių garų, sesute,
Paskliaustėj tu turi merdėt —
Ir jautrią širdį ir jaunutę
Turi pirm laiko palydėt...
Ne vieno čia žmogaus kaltybė, —
Esmė visuomenės tvarkos,
Mūs kvaila bailė ir kantrybė —
Gramzdina mus visus varguos...
Mūs' sukempėjimas dvasinis,
Ir ištizimas mūs' minties,
Ir iškrikimas moralinis
Skaidrios neduos mums ateities.
Žiūrėt bejėgiai į mūs' skriaudas
Ir, susigaužus vienumoj,
Daryti skundas, griaudžias raudas —
Mažai tereiškia visumoj.
Nesialomas turčių aršumas
Mūs' jėgas trauk' prie atsparos,
Mūs' kančios ir pats teisingumas
Nun reikalauja užganos.
O Darbo pergalės lelionė
Ir laimės pastogė jauki
Tegul padrąsins mums karionė, —
Vargšams gadynė palanki.
Tik kova, neatlaidi kova,
Surėmus petį su petim,
Tvirta ir vientisa draugovė
Mus ves šviesesnėn ateitin!

Jonas Kaškaitis.

1922, rugpjūčio 23 d.

Susirado Paguodą

BUOLIO SUNUS

Pavasaris artinosi. Sniego mažai buvo žiemą, o dabar, papučiant maloniam piet-vakarių vėjaliui, sunyko-sutirpo jis visai. Sunyko sniegas, sulūžo-sutriuško ir upių kietieji ledai. Keliai pašlapo, pasidarė vien sunkiai beišbrendamas purvynas.

Kelionė nors neapsakomai sunki ir tolima — virš dviejų mylių, — bet Katrė nusprendė būtinai nueiti Senamiesčio bažnyčion, atlikti Velykinę išpažintį ir — kas svarbiausia — pasiklausti valsčiaus raštinėj ar nėra jai atsiųsto laiško nuo Petro. Išpažinties savos parapijos bažnyčion irgi nenorėjo eiti, nes kunigas pažįstamas, kaip čia dabar išsipasakosi viską, — gėda.

Kelionėn Katrelė išsirengė anksti. Ėjo sunkiai. Ypač gilus purvynas tarsi traukte traukė jos kojas atgal. Prisiėjo keletą sykių pasilsėti. Silpna darėsi nevalgiusiai.

Bažnyčion Katrelė vos suspėjo nueiti ant sumos. Nieko nelaukusi, tuojaus prisiskubino netoli klausyklos. Išpažinties einančių nedaug. Eilė trumpa. Neilgai reikės laukti.

Už keletos minutų ir Katrelė klupojo pas klausyklą. Kunigas rūstus, iširdęs. Žmonių nuodėmės, matyt, įpykino jį. Katrelei baugu, bet ką bedarysi, reikia pasisakyti viską.

Besipasakojant Katrelei savo nuodėmes, kunigas taip susiraukė-supyko, kad, tarsi tik staktels klausykloje, suriks ant visos bažnyčios, jog Katrelė esanti paleistuvė, trenks klausyklos dureles ir išbėgs lauk.

—O kas jis do vienas buvo? — pusbalisiai suriko kunigas.

—Buožaičių Petras iš P..... — nei nepasijutusi garsiai ištarė Katrelė.

—Paleistuviams išrišimo šiandien negaliu duoti! Melskis ir atėik kitą nedėdienį!

—Bet, tėveli! Kad aš neg...

—Atsitrauk, paleistuve! Nebepykdyk žmonių ir nerūstink dievo! — Taip garsiai sušuko kunigas, kad net visi žmonės sužiūro į Katrelę.

Katrelė nuo klausyklos atsitolino. Užsitraukė ant akių skarelę ir verkė, verkė... Per verksmą ir maldas ji nei pamokslo nedaug girdėjo. Tarsi iš miego ji pabudo tik tada, kuomet kunigas — tas pats kunigas, prie kurio ji išpažinties ėjo — pabaigoj savo pamokslo visa gerkle pradėjo šaukti ant paleistuvių:

—Ištvirko svietas! Vis daugiau ir daugiau paleistuvių atsiranda. Grimsta pragaro dugnan ne tik patys paleistuviai, bet jie veda į papiktinimą, į nuodėmes ir į pragaro gelmes visus aplinkui esančius! Laikas pasitaisyti, laikas apsisvalyti! Dievas mielaširdingas, jeigu laiku šauksitės prie jo. O, dieve, dieve, atleisk mūsų nuodėmes! O panele švenčiausioji, užtaryk už mus!

Klausytojai, suklaupę, pravirko. Ypač gausiai ašaras liejo moterys, tarytum jos visos būtų paleistuvystės kaltininkėmis. Katrelė, būdama pati "griešninke", manė, jog tik už ją vieną visi bažnyčioje esantieji verkia, jai vienai maldauja nuo dievo atleidimo, maldauja atitolinimo rūstybių. Verkė Katrelė ir meldėsi bažnyčioje ilgai-ilgai.

VI.

Valsčiaus raštinė pilna žmonių. Ilgokai jie laukė ateinant kažin kur užtrukusio laiško prižiūrėtojo. Vos ne vos sulaukė. Pradėjus laiškus dalinti, atėjo raštinėn ir Katrelė. Atsistojo ji kampe ir klausėsi kam laiškas buvo iššaukiami.

—A. Buožaičiui, laiškas iš Amerikos, — tarpe daugelio kitų iššauktų pravardžių nugirdo Katrelė. Laišką paėmė koki tai mergina, kurios Katrelė nepažinojo. Turbūt nauja Buožaičių tarnaitė.

Visus laiškus iššaukęs, prižiūrėtojas paliepė žmonėms išsiskirstyti. Katrelei laiško nebuvo. Veltui jos kelionė ir vargas.

Išeinant iš valsčiaus raštinės Katrelė pamatė senę Mikodienę, kampininkę, gy-

venančią netoli Buožaičių. Mikodienė Katrelei buvo gera pažįstama, nes beveik visą vasarą ji ėjo dienas Buožaičiams ir drauge su Katrele dirbdavo. Pasisveikino jiedvi ir drauge iškeliavo linkui namų, nes abiem dalis kelio buvo vienon pusėn.

Jiedvi beeidami išsišnekėjo apie visus savo vargus. Katrelė nieko nebesisėpda ma išsipasakojo Mikodienei savo prietikius su Buožaičių Petru ir, tarsi laukdama ir tikėdamasi jos paguodos ar gero patarimo, paklausė kas toliau jai lieka daryti.

—Tas išdykėlis Petras ne tave pirmą ir, gal būt, ne paskutinę suvyliojo. Ne tu viena kenti ir ašaras lieji dėl jo. Jau keli iš eilės metai, kaip Buožaičių tarnaitėms tokie atsitikimai kartojasi. O vis tai Petro darbai. Išmoko jis jaunoms, gyvenimo nepatyrusioms merginoms tiesti kilpas ir tiesia...

Katrelė tylėjo, nes nežinojo ką ir bepratarti. Mikodienė tęsė toliau:

—Aną dieną ir Buožaitienė nusiskundė man ant savo Petro. Išleidom, girdi, vaikiną, sako, įdėjom pinigų net šešis šimtus rublių, o dabar skundžiasi, dejuoja, kad negalys išgyventi; jau net kelintan miestan persikėlęs, o laimės nesuranda. Nepratęs, girdi, prie sunkaus vargo, o gal, sako, ir tenai su merginomis įsipainiojo ir taip bėdavoja vaikas.

—Net šešis šimtus rublių įdėjo Petru! O, viešpatie!... Tai jis man ir paskutinėj valandoj melavo. Sakė, jeigu tik gaučiau nuo tėvų bent tris šimtus rublių, tai būtinai ir tave vežčiau drauge. Melavo niekšas, o aš nelaiminga tikėjau jam. Dar ir iki šiandien turėjau kibirkštėlę vilties linkui jo ir ėjau laiško klausti...

Nors kelias Katrelės su Mikodiene turėjo jau skirtis, bet Katrelė nusprendė nuėiti pas Buožaičius, nusiskųsti ant jų sūnaus ir prašyti nuo jų bent kokios pagelbos. Be to, rūpėjo sužinoti ar šiandien atsiųstame laiške nerašo Petras ko nors apie ją. Su Mikodiene Katrelė atsiskyrė netoli Buožaičių kaimo.

VIII.

Vakaras. Pas Buožaičius puota. Seklyčioje stalas apkrautas skaniais valgiais ir gėrimais. Aplinkui stalą prisėdę svečių, o jų tarpe sėdi ir kunigas; tas pats kunigas, prie kurio Katrelė ėjo išpažinties ir kuris savo pamoksle rūsčiai barė paleistuvius. Karts nuo karto iš seklyčios išsiveržia garsai linksmy kalbų ir juoko. Svečiai, matyt, smagus, įkaitę, įsilinksminę.

Lauke, aplinkui seklyčios langus slankioja tamsūs šešėlis. Žvelgia jis į apkrautą valgiais stalą, į šeimininkus, į svečius, į kunigą. Užsislėpęs už kampo namo, mažto šešėlis:

—Tai paleistuvių gimtinė ir jos užtarytojai. Doros mokytojas, paleistuvystės naikintojas pas paleistuvio tėvus puotauja. Bažnyčioje jis bara paleistuvius, gązdindamas juos pragaru, o čionai atvažiuavęs ramina paleistuvio tėvus, laimina tuos namus, kuriuose, anot Mikodienės, jau kelinti iš eilės metai, kaip paleistuvystės aktai kartojasi...

Iš grįčios išėjo kieman Buožaičių tarnaitė. Katrelė pamačiusi ją, prisiartino ir paprašė pašaukti Buožaitienę. Mergina liepė Katrelei eiti vidun ir palaukti, o pati nuėjo pas Buožaitienę. Atėjusi grįčion Buožaitienė ir radusi belaukiančią Katrelę, labai nustebė.

—Na, ir ko tu čionai atsivilkai, ar mūsų namams nešlovę daryti? Greičiau nešdinkis lauk, tu paleistuve!

—Užėjau pasiteirauti, ką Petras rašo. Norėjau melsti bent kokios pagelbos... juk aš nekalta... tai Petras...

—Nekaltoji atsirado! Visos jūs suskės tokios, visos kaltinate turtingesnį, norėdamos prikibti prie jo, bet nieko tas jums negelbės. Petras, mat, parūpo, prie jo nori kabintis. Nešdinkis lauk geruoju, o jei ne, aš pašauksiu šeimininką, kad tave išvartų, niekše tu!

—Niekšai esate jūs visi, o paleistuvius vyliūgas Petras didžiausias niekšas! Suvylė jis mane ir melavo man atsiskirdamas paskutinėj valandoj.

Širdį suspaudė Katrelei. Pravirko ji ir nieko daugiau nebegalėjo pasakyti. Nei pasilsėti negavusi, surinko paskutines savo spėkas ir palengva išslinko per duris. Ant kiemo sulojo šuo, bet Katrelei pažadinus jį, nutilo ir nubėgo šalin.

Katrelė, paėjusi nuo durų tolyn, atsiėjo prie svirno pasilsėtų. Taip pasidarė jai silpna, kad, rodos, toliau nei žingsnio nebegalėtų pažengti. Atsiėlioje nugara į svirno laiptus, išžiūrėjo į plačiai išsiliejusią ir smarkiai pro kiemą tekančią upę Lėvenį, ir užsisvajėjo. Blizga upė skaisčius mėnulio šviesoje ir banguoja, teka tolyn. Ypač puikų jos žvilgėsį padaro atsimušusi seklyčios langų šviesa. Tik retkarčiais vienas-kitas šešėlis užstoja tą puikų žvilgėsį, bet šešėliai ir vėl greitai atsitraukia. Tekta upė liuosai. Varžytojų ji neturi. Nuskriausti niekas jos neišdrįsta, nes ji galinaga. Jeigu kas bando jai pastoti kelią, ji pasigriebia tą ir nešasi su savimi.

—Laiminga, tu upele, kad galią turi. Tau kelią pastoti niekas nedrįsta. Vyliotojai bijo ir žodį tau pratarti, — mąstė Katrelė.

Atsikėlė Katrelė nuo svirno laiptų ir arčiau prie upės priėjo. Atėjo ties seklyčios langais, kad dar aiškiau prisiziūrėti upės gražumui. O bėgančios upės bangos pliauskėdamos-šniokšdamos tarsai sakyte jai sakė:

—Eik pas mane, keliausiva kartu. Nebūk ilgiau savo skriaudėjo kieme, nes jame perdaug yra nedorybių. Tas, kuris tau išrišimo nedavė, atstumė ir iškoliojo tave, dabar čionai puotauja ir linksminasi pas tavo skriaudėjo tėvus. Aš niekuomet nenoriu prie skriaudėjų kiemo sustoti ir bėgu vis tolyn. Nestovėk ir tu ilgiau. Eik prie manęs, aš tave priglausiu, paguosiu, pamyluosiu ir keliausiva šalin nuo jų.

Dar žingsnį-kitą žengė linkui upės, tarytum norėdama iš arčiau prisiklausyti jos bangų užimo ir jos vyliojančios kalbos; bet vandens pagriaužtas krantas staiga nulūžo-nuslinko ir Katrelė, neturėdama už ko susigriebti, suklyko ir įkrito upėn. Vanduo

tekstelėjo, prasiskyrė it deimantų šmoteliai ir vėl pranyko. Priglaudė Lėvenis Katrelę prie savęs, apkabino ir, supdamas-liuodamas, nusinešė ją tolyn. Ant Katrelės klyksmo sulojo šuo ir iš seklyčios išsiveržė kvatojantys garsai, tarytum tyčia paleisti pajuokimui Katrelės. Mėnulis, lyg nenorėdamas būti to įvykio liūdininku, užsitraukė ant veido debesį ir pasislėpė.

VAIKU SKYRIUS

GYVATĖ.

FARMERKAITĖ.

Vieną vasaros dieną, aš su savo draugėms, išėjome uogauti: viso mūs buvo keturios; seniausia iš mūs buvo 12 metų, o jauniause 7. Iš karto tylėdamos rinkome ir valgėme uogas. Vėliaus pradėjome šnekėti, dainuoti ir slapstyti nuo viena antros po krūmus. Taip bežaisdamos, atsidūrėme prie pylimo, kuris skyrė dvi dideles, abi pusi pylimo balas ir vedė ant salos gulničios arti didelės upės. Viena iš burio užbėgo ant pylimo, išskėte rankas ir sušuko:

—Jū,jū!... Kada mes prisiartinome prie jos, ji vėl tarė:

—Bėgkime ant salos.

—Neikime. Ten yra gyvačių,—perserėgo viena iš būrio.

—O ką mums gyvatė padarys?

—Įgils ir numirsi. — paaiškino kita.

—Ko čia bijoti? Eikime, prisiskinsime gėlių.

—Eikime. — padaršino kita.

Kuomet mes atsidūrėme ant salos, kuri buvo pasipuošus žalia ir išsagstyta įvairių gėlių žiedeliais, kuriuos mes viena kitą pralenkdamos, skynėme ir dėjome į delnus, kol pirštai galėjo apkabinti jų plonus kotelius. Kuomet prisiskynėme gėlių daugiau, negu mums reikėjo, pradėjome studijuoti jų žiedelių subudavimą, nusipynėme po vaini-

ką, užsidėjome ant galvų ir dainuodamos gryžome namon.

Kada męs atėjome ant pusiaukelio, ties pačiu giliausiu vandeniui abi pusi pylimo, pamatėme didelę galvą, lenktai stovinčią prieš mus ir miklus jos liežuvis vingiavosi apie jos žiaunes.

Męs ją pamatėme beveik visos ant kart. Mūs daina nutrūko, krūtinės sustojo kvėpuoti ir atbulos pradėjome trauktis atgal. Kada atsitraukėme, ant tiek tolumo, kaip akis galėjo įžiūrėti nesavais balsais ir aš nežinau kaip ir kur bėgome. Kada nucypė nežinomas balsas man per ausis, pasijutau stoviu šale kitos draugės prisiglaudus prie gysluotos ir plaukais apaugusios rankos. Pakėliau galvą ir pamačiau, kad męs visos stovime prie balta ilga barzda senelio-žuvininko, kuris dešine savo ranka glostė mūs galvas ir kartojo:

—Aš ją užmušiu, aš ją užmušiu.

Senelis pirma, mes paskui jį ėjome drebėdamos ir laikėm pirštus prie lūpų. Senelis užlipo ant pylimo, nusiėmė šautuvą nuo sulinkusių savo pečių ir laikė ant drebančių savo rankų. Tuom tarpu gyvatė, iškėlė savo didelę galvą ir tamsiai rausvas liežuvis mikliai vyniojosi apie gyvatės žiaunes. Senelis pridėjo šautuvą prie akies, šūvis užtrenkė mūs ausis, o gyvatė, kaip kokia stipri sprendžina šoko aukštyn ir jos peršauta galva atsimušė į krutinę ir aptaškė krauju baltus marškinius. Senelis pabėgo truputį, uždėjo savo gumini batą jai ant galvos ir gyvatė padarius kelis vingių, vingius, ratų ratus, pradėjo drebėti ir išsitiesė. Senelis šluostydamas nosine savo marškinius ir žiūrėdamas gyvatei į galvą, kartojo:

—Ji dabar nepavojinga, ji nepavojinga.

—Mielas, seneli. Išvesk mus per pylimą.—maldavau aš.

—Išvesiu, vaikeliai, išvesiu.

Kada visi dasigávom žinomos aikštės, pasodinome senelį po medžiu ir vienos nutraukę jo šiaudinę skrybėlę nubėgo pririnkti uogų, o mudvi su likuse drauge glostėme jo

žilus plaukus ir dėkavojome jam. Kuomet dvi draugės sugrižo su uogoms ir padėkavojusios jam ėjome namon, senelis atsistojė ir tarė mums:

—Augkite, vaikeliai ir linksminkitės, bet žinokite tą, kad kas jus užpuls, būkite drąsios ir ginkitės nuo užpuoliko sujunge savo spėkas.

ŠEIMININKIŲ SKYRIUS

Pyčių Marmaladas.

4 svarus pyčių, 4 svarus cukraus, 2 citrinų sultis. Nuplovus pyčius, supiaustyk į nedidelius šmočiukus. Pridėk cukrų ir pamaži virink per dvi valandas. Tada sudėk citrinų sultis ir supilstyk į tinkamus stiklus. Šiaip galima ir slyvas taisyti.

Ant marmalado ir įvairių kisielių (jelly) reikia užpilti ištarpinto lajaus (parrafin) arba uždėti kavalkėlių plonos popieros, pavilgintos į "Brendę". **K. P.**

Konservavimas Vaisių ir Daržovių.

Konservavimui vaisių ir daržovių tiktai du dalykai yra reikalingi: Dedant į "kenus" ar stiklinius indus, vaisiai bei daržovės turi būti karštos ir indai, į kuriuos sudedama daržovės bei vaisiai, turi būti tvirtai uždaryti, kad oras negalėtų niekur įsiskverbti.

Kaip tiktai oras gauna progą įeiti į indą su vaisiais ar daržovėmis, tai vaisiai pradeda gest, nes ore randasi visokios bakterijos, kurios gadina maistą.

Geriausi indai konservavimui vaisių ar daržovių yra, žinoma, blekiniai "kenai"; bet kadangi tuos "kenus" reikia mokėti uždaryti ir reikia tam tikrų prietaisų prie jų uždarymo, tai paprastai šeimininkei nėra galima juos naudoti. Perkant tuos indus, reikia tēmyti, kad jie kuotvirčiausiai būtų uždaryti, nes kitaip sudėtas į juos maistas suges.

Reikia taipgi tēmyti, kad vaisiai ar daržovės, skiriamos prezervavimui, būtų šviežios, kad procesas puvimo nebūtų juose jau prasidėjęs.

Vaisiai laikosi geriau, jei dedama į juos tiek cukraus, kiek reikalinga delei skonio, valgant juos.

Vandens ant vaisių reikia pilt tik tiek, kiek reikalinga cukraus ištirpinimui; daug vandens užpylus, vaisiai netenka savo skonio.

Ne visos daržovės vienodai duodasi prirengti ant žiemos. Šabelbonai lukštuo-se, padėkim, reikia labai atsargiai prirengt, nes jie greitai genda. Pamidorai (tomatoes) gi gerai laikosi per visą žiemą ir jos lengva prirengt. Vaisiai beveik visi gerai duodasi užlaikyt.

Konservuoti Pyčiai.

Ant 4 svarų pyčių reikia imt 1 svarą cukraus. Nulupk ir apibėrus cukrum palik stovėti per naktį. Ant rytojaus užvirink

juos ir sudėk į indus, tuoj drūčiai uždaryk ir padėk šaltai.

Trečias būdas: Paimk gerai prinokusius pyčius ir atsargiai išimk kaulukus. Į kaulukų vietą pripilk smulkaus cukraus ir laikyk ant saulės, kol jie gerokai apdžius, bet ne visai sudžius. Sudėk į indus, užtaisyk gerai viršelius ir padėk šaltai. Taip prirengti pyčiai, sakoma, yra labai gardūs.

Labai gerai laikosi pyčiai, pritaisyti sekamai: Imk pusę svaro cukraus ant kiekvieno svaro pyčių. Supilk cukrų į puodą ir užpilk po pusę "pantės" (vieną stiklą) vandens ant kiekvieno svaro cukraus. Pavirink cukrų iki jis visai ištirps ir sudėk jį į nuluptus pyčius; pavirink juos 10 minutų ir sudėk į tam tikrus išvirintus, karštus indus ir tuoj uždaryk, kad oras neįeitų. Uždarant užpilk po biskį ištirpinto vaško ant viršaus ir tada uždėk viršelius. Vaškas užšalęs neprileidžia oro į vidų.

J. B. Šuk—nė.

KORESPONDENCIJOS

BINGHAMTON, N. Y.

Mūsų Nuotikiai.

30 d. liepos įvyko L.M.P.S. 23 kp. piknikas streikuojančių mainierių naudai. Diena pasitaikė labai graži, tad ir visi atsilankiusieji labai gerai jautėsi ir linksmai laiką praleido. Pelno liko apie \$40.

27 d. liepos atsibuvo L.M.P.S. 23 kp. mėnesinis susirinkimas. Reikia pastebėti, jog į kuopos susirinkimus tesilanko labai mažai narių, vos tik 9 narės. Kuopoje randasi suvirš 20 narių. Šiame susirinkime tapo nuominuota C. Valdyba. Nominuotos sekančios draugės: E. N. Jeskevičiūtė ir O. Šimoliuniūtė (daugiausiai balsų gavusios), kitos iš eilės yra K. Karosienė, M. K. Valinčienė, V. Zmitriūtė, P. Raibužiūtė, M. Undžienė ir B. Zmitriūtė. Taipgi nominuota ir ant išdininkės d. Klimiūtė, daugiausia balsų gavus, sekančios E. Vilkaitė ir P. Raibužiūtė.

Kuopa iš izdo paaukavo \$5 d. P. Matausko

pagelbai. Taipgi narės ant vietos sumetė \$2.05. Taigi viso tapo pasiūsta \$7.05 per komisiją, kuri renka aukas d. P. Matauskiui.

6 d. rugpj. A.L.D.L.D. 20 kp. mėnesiniam susirinkime tapo nominuotas C. Pild. Komitetas. Taipgi tapo išrinktas vienas apmokamas delegatas nuo kuopos į XII Apskr. konferenciją. Nutarta, kad norintieji važiuot į konferenciją savo lėšomis turi atsišaukt susirinkime ir susirinkimas išspręs ar narys yra "tinkamas" dalyvaut minėtoje konf. Nariai, norėdami žinot savo "tinkamumą" atsišaukė net 10 (gal tūli iš jų visai nemanė važiuot), iš kurių tapo išrinkta 6 delegatai turinti teisę dalyvaut konferencijoje. Kuopoj pilnai užsimokėjusių narių yra 55. Taipgi šiame susirinkime įstojo į kuopą viena narė d. P. Stasionaitienė.

Vasaros sezonui baigiantis, pradedama ruošti prie žiemos darbo. Liet. Dram. Ratelis "Banga" savo mėnesiniam susirinkime nutarė šį ru-

denį statyt scenon didelį veikalą! Taipgi ant 24 rugsėjo rengia draugišką vakarėlį. Be to, dar nutarta prisidēt prie Liet. Darb. Dramos draugijos ir veikti iš vien su Lietuvos ir Rusijos draugais scenos mylėtojais.

20 d. rugp. atsibuvo piknikas Rusijos baduolių naudai surengtas vietinio Friends of Soviet Russia skyriaus. Diena buvo labai šalta ir atrodē ant lietaus, bet nepaisant tų kliučių žmonių prisirinko pusėtinai ir pelno liks keletas dešėtkų dolerių.

L.M.P.S. 23 kp. *Koresp.*

DETROIT, MICH.

Paskutiniu kartu nieko nesimatē "M. B." iš 17 kp. veikimo, rodos, kad nieko ir neveikiama. Nors daug ką gero ir nenuveikta. 30 d. liepos kuopa turējo surengus pikniką. Publikos atsilankē vidutiniškai ir kuopai liko pelno virš 40 dol. Antra tai turējo išvažiavimą ant Sugar Island bendrai su L.P.D.D. ir rodos, kad pelno liko apie \$20. Iki šiol kuopa buvo skoloj, bet dabar išsimokējo. Laikytam susirinkime 14 d. liepos draugēs neužmiršo ir mainierių, kovojančių prieš kapitalizmą, izde nesirandant pinigų, draugēs sumetē \$5.35.

Komisija knygų peržiūrėjimo išdavē raportą ir pasirodē, kad narių stovis buvo virš 60, o dabar tik 50. Kame priežastis? Kad nekuriuos draugēs pabuvę mūsų eilēse ir vėl jas apleidžia, rodos, neturētų taip būti; mum reikia organizuotis, o ne apleisti organizacijos, nes mūs darbininkų moterų laukia sunki kova už būvį. Mum reikia nesnausti, bet organizuotis ir lavintis, kad pasekmingiau galētume kovoti prieš kapitalizmą, o ne bēgti iš kovos lauko, bet traukti daugiau mus sesių darbininkų į mūsų eiles. Paskutiniam susirinkime, 11 d. rugp. likosi nutarta atidaryti lavinimosi vakarus, tam darbui išrinkta komisija ir kaip tik oras atvės, kad būtų pradētas darbas lavintis, kiekvienos draugēs yra pareiga stengtis lankytis į lavinimosi vakarus; tokiu būdu mes ką nors geresnio išmoksime, o namie sēdėdamos prie kokių menkniekių nieko gero neatsieksime. 17 kp. *Korespondentē.*

LOS ANGELES, CAL.

Iš LMPS. 66 Kuopos Darbuotēs.

Ši kuopa niekuomet neatsilieka nuo visuomenei naudingų darbų: kaip tai remdama darbinikišką spaudą, šelpdama politinius kalinius, Rusijos baduolius ir t.t., taipgi neaplenkē ir streikierių. Perskaičius kuopos susirinkime lapelį, prisiųstą iš L.M.P.S. Centro "Moterų Pareigos Streiko Lauke", tuoj imtasi už darbo. Išrinkta

komisija, kad atsišauktų į kitas vietines organizacijas prisidėjimui prie bendro darbo. Prisdėjusios organizacijos: ALDLD. 145 kp., ADP. L.S. 14 kp. ir L. N. Kliubas. Pirmas šelp. darbas surengta piknikas 13 d. rugpjūčio, Pauliukonių Sode. Pelnio piknikas davē \$76 su centais, priskaitant ir aukas \$7.25, kurios surinkta piknike. Pinigai pasiūsta Mainierių Šelpimo Komitetui į New Yorką. Taipgi renkama aukos ir ant blankų streikierių naudai.

Pastaruoju laiku L.M.P.S. 66 kp. buvo ir nesmagumų. Nekuriuos narēs pradėjo reikalaut prašalinimo iš kuopos vienos narēs, nes ji esanti prasižengusi, jei jos neprašalins, tai nekuriuos apleisiančios kuopą. Taigi susirinkimas pareikalavo, kad tos, kurios mato prasižengimą, turi prirodyti faktiškai, paduodant raštišką skundą, kad būtų galima pasiūsti į Centrą ir kad Centras padarytų nuosprendį. Bet jos to nepadarē. Matomai, neturējo prirodymų ir tokiu būdu nutarta tie ginčai užbaigti ir dirbti visuomenei naudingą darbą.

Taipgi peiktina, kad kuopa turi išrinkusi korespondentę, kad rašinētų apie veikimą, bet korespondentē ne tik kad nieko nesirūpina kuopos veikimu, o ir ant susirinkimų nesilanko.

L.M.P.S. 66 Kp. *Narē.*

SOUTH BOSTON, MASS.

Iš L.M.P.S. Veikimo.

Rugpjūčio 24 d. likos palaidota draugē Elzbieta Vaitaitienē. Velionē priklausē prie LMPS. 13 kuopos. Jinai savo gyvenime daug valandų pašventē darbininkų organizavimui. Ypatingai moter ūtarpe. Už jos dirbimą darbo klesos naudai LMPS. 13 kuopa ir buvusios draugēs pagarba aukavo raudonų rožių vainiką ir vežant į kapus, šešios draugēs lydėjo gėdulingai pasirengusios su raudonais ženkleliais. Tas darē malonų įspudį publikai.

Rugs. 3 d. buvo surengtas bendras išvažiavimas ant Mažulio ūkio. Rengē LMPS. 13 kp. ALDLD. 2 kp. ir B. K. Choras. Diena buvo graži, publikos atsilankē vidutiniškai.

Rugs. 12 d. įvyko draugiškas pasikalbėjimas LMPS. 13 kuopos narių su d. K. Petrikienė LMPS. reikaluose. Ekstra "kairiųjų" vadovēs neatsilankē į minimą pasikalbėjimą, nes bijojo parodyti savo "argumentus". Atsilankiusios draugēs arčiau susipažino su LMPS. Centro reikalais ir galēs sekmingiau veikti. Geistina daugiau tokių pasikalbėjimų.

Rugs. 14 d. LMPS. 13 kuopa buvo surengusi prakalbas. Kalbėjo d. K. Petrikienė. Pirmu

atvėju kalbėjo apie šios šalies darbininkų judėjimą. Prisiminę ir Amerikos ietuvius darbininkus ir dabartinį registravimą Lietuvos buožių patvarkymą. Jinai tinkamai patarė nesiregistruoti ir neremti Lietuvos buržuaziją. Antru atvėju kalbėjo LMPS. reikaluose, nurodydama, kad moterim reikia sutartinai veikti su vyrais darb. ir kad dabartinis LMPS. yra suorganizuotas per daug siauru pamatu ir reikalinga permaitinti ir susijungti su darbininkų politiška partija ir bendrai kovoti prieš bendrą priešą. Aukų surinkta į polit. kalinių gelbėjimo fondą \$16.09.

Visiems aukojusiems ačiu.

K. B.

CICERO, ILL.— 43 kp. 15 d. rugpjūčio buvo surengusi prakalbas Lietuvos klausimu. Klerikalai dėjo visas pastangas, kad tik prakalbos neįvyktų, bet jų darbas buvo veltui. Žmonių susirinko daug, kalbėjo d. Zaldokas.

CHICAGO, ILL.— 3-čias Rajonas ir 9 kp. buvo surengę išvažiavimą į Jefferson miškus. Žmonių dalyvavo daug, buvo ir geras program. Aukų politiniams kaliniams surinkta 14 dol. su centais.

MILWAUKEE, WIS.— 89 kp. nutarė nusipirkt Rusijos Atstatymo Industrijinės Bendrovės šerą. Puikus jų žingsnis. Apie Milwaukės progresiščių veikimą norime gaut daugiau žinių.

MONTELLO, MASS.— 22 kp. turėjo parengusi pikniką, žmonių atsilankė nemažai. Laikė programą kalbėjo d. žiurinskas. Buvo renkami aukos Lietuvos politiniams kaliniams.

16 d. rugsėjo kuopa buvo surengusi prakalbas, kalbėjo d. K. Petrikenė. Publikos buvo nepersdaug.

CAMBRIDGE, MASS.— Kuopa gyvuoja pušėtina silpnai, priežastis tur-būt bus tame, kad draugėm trūksta drąsos pradėt darbas. Randasi keletas gabių draugių, kurios galėtų daugiau darbuotis. Neseniai kuopa buvo surengusi prakalbas, kalbėjo K. Petrikenė.

BROOKLYN, N. Y.— Pirma kuopa nusprendė nusipirkti "Laisvės" keturis šerūs ir prisidėt prie ALDLD. leidžiamų knygų su penkine.

BROOKLYN, N. Y.— 111 kp. nors ir sunkiose sąlygose, daug darbuojasi palaikymui vaikų draugijėlės. Neseniai ši kuopa nupirko porą

"Laisvės" šerų ir paaukojo 10 dol. Jaunuolių draugijėlės chorui.

NEW BRITAIN, CONN.— 83 kp. buvo arti mirties, bet dabar, kaip girdėtis, surinko vėl savo spēkas ir rengiasi prie darbo. Lauksim žinių iš jų darbuotės.

NEWARK, N. J.— 10 kp., kaip teko girdėti, tai rengiasi į ilgą "poilsį". Jos supykę, kam Centro Komitetas remia A. D. P. Draugės, svarstykit, ką darot; kuomet reikalinga daug darbo, jūs rengiatės "poilsui". O gal tai netiesa?

Aš nusprendžiau daryt kas mėnesis LMPS. kuopų darbuotės peržvalgą. Susivienijime randasi virš šimto kuopų, bet darbuojasi tik mažas skaitlius, o gal ne visų darbuotę tenka sužinot. Duokit daugiau žinių.

Pelėda.

PROTESTO REZOLIUCIJA PRIEŠ ATĖMIMĄ LIETUVOS PILIETYSTĖS.

WATERBURY, CONN. — Rugpjūčio 5 d., 1922 m. Waterbury'io Lietuvių šviesos Draugija laikytame susirinkime 5 d. rugpjūčio šių metų, apsvartę Lietuvos valdžios nuosprendį, paskelbtą per Lietuvos atstovybę Washingtone, D. C., kuriuomi reikalaujama kad: visi Amerikos Lietuviai Lietuvos piliečiai užsiregistruotų Lietuvos atstovybėj iki gruodžio mėn. š. m. ir užsimokėtų \$10.00; nesiregistruvusiems grumojama atėmimu Lietuvos pilietytės ir konfiskavimu jų turtą Lietuvoje. Ir vienbalsiai nutarė griežtai užprotestuoti prieš Liet. valdžios patvarkymą, kaip neteisingą istorijoj negirdėtą ir šiuo sunkiu laiku Amerikos lietuviams darbininkams nepakeliamą.

2. Užprotestuoti prieš laikraščius, draugijas ir žmones, kurie ši patvarkymą remia ir gina.

3. Reikalauti, kad Lietuvos valdžia jį, kaipo netikusį atšauktų.

4. Kreiptis į Amerikos Lietuvių draugijas ir pavienius piliečius, a) kad reikalautų jo šaukimo, b) kad niekas nesiregistruotų tol, kol jis bus atšauktas ir ant galo nutarta:

5. Šį nutarimą skelbti visuose Amerikos lietuvių laikraščiuose.

Rezoliucijos Komisija:

St. Kretavičius, A. Kontautas, J. Strižauskas.

L. M. P. SUSIVIENIJIMO REIKALAI

VISOMS LMPS. KUOPOMS.

Šiomis dienomis yra išsiuntinėta LMPS. viršininkų rinkimo blankos 1923 m. Kurios kuopos negavote minėtų blankų, tai kreipkitės į centrą, o aš tuojaus pasiūsiu jas.

O. Šimoliuniūtė,
LMPS. Centro Sekr.

Draugės, nepamirškime, kad laike šios agitacijos savaitės turime gauti mažiausiai tūkstantį naujų narių į LMPS. ir sutverti LMPS. kuopas tose kolonijose, kuriose jų dar nėra. Taipgi turime sustiprinti ir silpniau gyvuojančias kuopas.

Tas padaryti visai nesunku, tik reikia energijos ir sutartino veikimo.

O. Šimoliuniūtė,
LMPS. Centro Sekr.

LMPS. PILD. KOMIT. TARIMAS 12.

Kadangi nutarta rinkti komisiją peržiūrėjimui knygų L. P. K. G. Fondo, aš nominuoju sekamas drauges: N. Juškienę, T. Vasiukoniūtę, A. Zablackienę, O. Deapsienę ir A. Sedekerskiūtę.

E. N. Jeskevičiūtė.

Balsuoju už drauges O. Deapsienę, M. Juškienę ir E. Vilkaitę.

Ks. B. Karosienė.

Balsuoju už drauges O. Deapsienę, M. Juškienę ir T. Vasiukoniūtę.

J. Sarapienė.

Balsuoju už drauges M. Juškienę, O. Deapsienę ir T. Vasiukoniūtę.

M. J. Ramanauskienė.

Balsuoju už drauges Juškienę, Vasiukoniūtę ir Deapsienę.

J. Bondžinskaitė.

Didžiama balsų išrinkta draugės Juškienė, Vasiukoniūtė ir Deapsienė.

E. N. Jeskevičiūtė, LMPS. PK. Sekr.

O. Šimoliuniūtė, LMPS. Centro Sekr.

Undžienė, M. Paukštienė, E. Vilkaitė, A. Yurevičienė, M. J. Ramanauskienė ir J. T. Baltrušaitienė.

Į Iždininkę — M. Račkauskienė.

Su šiuo numeriu atidarau kandidačių tinkamumo apkalbėjimą. Apkalbėjimas užsidarys 12 d. lapkričio.

Draugės, apkalbėkime tinkamumą savo būsiančių viršininkų, tik tatai darykime rimtai, be jokių ypatingumų ir bereikalingų užmetimų.

Apkalbėjime kandidačių turėtų imti dalyvumą veik visos narės ir išsiaiškinti gerai, kurios draugės turėtų užimti tą taip svarbią mūsų organizacijos įstaigą.

O. Šimoliuniūtė,
LMPS. Centro Sekr.

L.M.P.S. NARIŲ DOMEI.

Kadangi pastaruoju laiku ateina daug laiškų su užkaisimais apie išleidimą vaikų draugijėlėms vadovėlio, tad sutaupinimui laiko čia atsakysiu kartu visoms klausėjoms.

Parašymui vaikų vadovėlio kvietėme visą eilę draugų, kvietėme d.d. Paukštį, Baltrušaitį, Dėdele, Rudminą ir kitus ir visi atsiskakė parašyti. Dabar d. Paukštis pasižadėjo parašyti į Lietuvą, gal tenai gausime rašėją bei veikalą, tuomet galėsime išleisti.

Mes bandėme kuogreičiausiai išleisti, bet pačios negalėdamos parašyti turime laukti kol surasime ypatą, kuri apsiims tą darbą atlikti.

Tas pats su išleidimu knygos. Mes buvome padarę kontraktą su vertėju išvertimui Engelso knygos "Atsiradimas šeimynos, Privatinės Nuosavybės ir Valstybės". Bet vėliau sužinojome, kad toji knyga verčiama Lietuvoj, tad mums prisiėjo sulaukyti savo darbą. Dabar tas vertimas randasi pas ALDL. Centro Komitetą, tad jeigu jie mums jį parduos, mes tuoj galėsime išleisti, kitaip prisieis ir vėl jieškoti draugo, kuris ką parašytų bei išverstų, nors tokis draugas sunku dabar gauti, bet bandysime.

E. N. Jeskevičiūtė,
LMPSA. P. K. Sekr.

SURAŠAS KANDIDAČIŲ Į L.M.P.S. ĮSTAIGAS 1923 METAMS.

Pildomasis Komitetas — K. Petrikienė, M.

KLAIDOS ATITAIŠYMAS.
"Moterų Balsas" No. 9 įvyko klaida LMPS. Finansinėj Apyskaitoj. LMPS. 23 kuopos, Bing.

81240

Liet. TSR
Knygų Rūmų
Knygų
Saugykla

hamton, N. Y., mėnesinių mokesčių pažymėta \$4.35, o turėjo būti \$5.45.

O. Šimoliuniūtė, LMPS. Centro Sekr.

PROTOKOLAS

LMPS. III Rajono 12-tos Konferencijos, įvykusios 13 D. Rugg., 1922, McKinley Park Svetainėje.

Laikė peržiūrėjimo mandatų III Raj. organ. d. O. Remeikienė pasakė trumpą prakalbėlę apie LMPS. reikalus.

Viso delegačių konferencijoje dalyvavo 27.

Skaitytas dienotvarkis ir priimtas.

Skaitytas iš praėjusios konferencijos protokolas ir vienbalsiai priimtas.

Įstojo į III Rajoną sekančios naujos kuopos: L.M.P.S. 122 kuopa iš De Kalb, Ill. ir 43 kp., Cicero, Ill., pastaroji priimta be įstojimo mokesčių, kaip atgaivinta sena kuopa.

L.M.P.S. III Raj. valdybos raportai: Organizatorės raportas. Iš raporto paaiškėjo, jog josios pastangomis tapo suorganizuota 122 kuopa, De Kalb, Ill. ir St. Charles, Ill. ir kad atsigavimus 43 kuopa. Taipgi 92 kp. liko sustiprinta, kad 47 kp., Waukegan, Ill. yra likviduota, delei kokios priežasties, galutinai neištirta. Organizatorės raportas priimtas.

Nutarimų raštininkės raportas priimtas.

Finansų raštininkė raportavo, kad pinigų Rajono izde randasi \$92.03. Raportas tapo priimtas.

L.M.P.S. III Raj. keliaujančios mokyklos tvarkymo komisija raportavo, jog delei nekurių kuopų narių nesilankymo į mokyklą, mokykla pati per save likvidavo.

Komisija sutvėrimui At. Žiedo V. Draugijėlių Rajonui pranešė, jog Centras atsisako išleisti A. Ž. V. D. konstituciją ir taipgi ligi šiol Centrui neišleidus jokio vaikams mokintis vadovėlio delei to ir A. Ž. V. D. Rajono tvėrimas likos be pasekmių. Komisijos raportas priimtas.

F. of S. R. L. Skyriaus delegatės raportavo, jog nuo 3 d. lapkr. 1921 m. iki 1 d. birželio 1922 m. F. of S. R. L. S. pasiuntė į F. of S. R. centrą \$4006.75, taipgi pranešė, kad Tag Day, kuri įvyko 26 d. birželio, aukų surinkta apie \$32,000 Rusijos baduolių naudai.

Įstojimui naujų narių agitatyviškų kortelių komisija pranešė, jog kortelių atspausdinta 2000, kurios lėšavo \$7.50. Komisijos raporas priimtas.

Skaitytas buvo laiškas nuo 29 kp., kuriame buvo prisiūsta \$5, kaip auka del Liet. pol. kalinių šelpimo. Laiške buvo pageidaujama, kad ir Raj. aukautų tam tikslui. Laiškas priimtas.

L.M.P.S. kuopų raportai. Iš dalyvavusių

konferencijoj kuopų delegačių raportų pasirodė, jog kuopos yra gerame stovyje ir kai kurios veikime ir aukomis yra pasižymėję, k. t. 9 kp. ir 5 kp. Kuopų delegačių raportai priimti.

Buvo pakeltas klausimas, kas link statymo paminklo d. V. Ivanauskaitei-Andriulienei, delei kurio yra surinkta aukų \$21. Po ilgų diskusijų nutarta 15 balsų prieš 7, tame reikale komisija likviduoti ir išrinkta nauja komisija iš sekančių draugių: d. Deikienė, Klastauskienė ir Katiliūtė, kurios atsišauks per laikraščius į aukautojus ir jei nebus priešingi, surinkti pinigai (\$21) nutarta pasiūsti Liet. pol. kaliniams.

Įnešimas L.M.P.S. 29 kp., kad Rajonas duotų įnešimą į centrą, sulig kurio turėtų paaukauti L.M.P.S. centras \$200 streikuojantiems mainieriams. Įnešimas priimtas.

Nutarta, kad III Raj. konferencijos būtų laikomos tose apielinkėse, kuriose randasi L.M.P.S. kuopos, priklausančios prie viršminėto Rajono (neatsižvelgiant į tolumą).

Nutarta, kad III Raj. paaukautų \$15 streikuojantiems mainieriams.

Nutarta, kad LMPS. III Raj. surengtų maršrutą laike agitacijos mėnesio.

Išrinkta dvi delegatės į protesto konferenciją prieš Johnsono bilių, varžantį ativių laisvę.

Tapo priimtos sekančios rezolucijos: a) Protesto rezolucija prieš Lietuvos registraciją del gyvenančių piliečių užsienyje.

b) Užuojautos rezolucija del streikuojančių mainierių.

Sekanti konferencija nutarta laikyti Rockford, Ill.

Konferenciją uždarė pirmininkė d. E. Mačanskienė 4 val. po pietų.

Konferencijos vedėjos:

Pirm. E. Mačanskienė,

Pagelb. V. Audickienė,

Rašt. V. Navikaitė.

Nuo Red. Nesvarbius ir tik Rajoną liečiančius tarimus, delei sutarimo laikraštyje vietos, apleidžiamė.

KAS REMIA "MOTERŲ BALSA".

LMPS. 23 kuopa, Binghamton, N. Y. Ši kuopa darbuojasi gana gerai. Ji rengia įvairias pramogas svarbiems tikslams. Ši kuopelė turėjo surengusi pikniką naudai darbininkiškų laikraščių. Dalį to pelno paskyrė ir "Moterų Balso" pagerinimui — \$10.00

Per vasarą mažai kuopų teatreipė domės į rėmimą "Moterų Balso". Bet atėjus žiemai, manau, visos kuopos surengs nors po vieną

pramoğa del "Moterų Balso" pagerinimo.

Idomu žinoti, kurios kuopos bus pirmutinės.
Širdingai ačiu už auką.

"Moterų Balso" Admin.

STATEMENT OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT,
CIRCULATION, ETC., REQUIRED BY THE ACT OF
CONGRESS OF AUGUST 24, 1912,
Of Moterų Balsas published monthly at 46 Ten Eyck St.,
Brooklyn, N. Y., for October 1, 1922.
State of New York

State of New York)
County of Kings)

Before me, a Notary Public, in and for the State and county aforesaid, personally appeared Anna Šimoliuniūtė, who, having been duly sworn according to law, deposes and says that she is the Business Manager of the Moterų Balsas and that the following is, to the best of her knowledge and belief, a true statement of the ownership, management (and if a daily paper, the circulation), etc., of aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, embodied in section 443, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business manager are:

Publisher Lithuanian Women's Progressive Alliance,
46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.
Editor K. Petrikienė, 46 Ten Eyck St., Brooklyn,
N. Y.

Managing Editor K. Petrikienė, 46 Ten Eyck St.,
Brooklyn, N. Y.

Business Manager Anna Šimoliuniūtė, 46 Ten Eyck
St., Brooklyn, N. Y.

2. That the owners are: (Give names and addresses of individual owners, or, if a corporation, give its name and the names and addresses of stockholders owning or holding 1 per cent or more of the total amount of stock.)

Lithuanian Women's Progressive Alliance, 46 Ten
Eyck St., Brooklyn, N. Y.

3. That the known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: (If there are none, so state.)

None.

4. That the two paragraphs next above, giving the names of the owners, stockholders, and security holders, if any, contain not only the list of stockholders as they appear upon the books of the company but also, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, is given; also that the said two paragraphs contain statements embracing affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and relations under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock securities in a capacity other than that of a bona fide owner; and this affiant has no reason to believe that any other person, association, or corporation has any interest direct or indirect in the said stock, bonds, or other securities than as so stated by her.

5. That the average number of copies of each issue of this publication sold or distributed through the mails or otherwise to paid subscribers during six months preceding the date shown above is (This information is required from daily publications only.)

Anna Šimoliuniūtė, Manager.

Sworn and subscribed before me this 25th day of Sept.,
1922.

Adolf Factor, Notary Public.
Kings County.

(My commission expires March 30, 1923.)

Platinkime Savo Knygas.

LMPS. Pild. Komitetas atpigino mūsų laidos knygų kainas. Tas atpiginimas bus tik per spalio mėnesį, todėl visų kuopų agentės pasiskubinkite siųsti užsakymus, kad nepavėluotumėt šią taip gerą progą.

Atsiminkime, draugės, kad spalio mėnesį bus rengiama daug prakalbų, prelekcijų, paskaitų, diskusijų ir kitokių vakarų. Tuose visuose parengimuose mes būtinai turime dalyvauti ir platinti savo literatūrą — kaip knygas, taip ir "Moterų Balso" pavienius numerius.

Draugės, mes geresnės progos negausime platinimui savo literatūros, kaip kad dabar. Nes knygos yra labai nupigintos, tai bus labai lengva jas ir pardavinėti.

Taigi, draugės, nepraleiskime šios taip svarbios progos, bet dirbkime, kiek mūsų spėkos leidžia.

O. Šimoliuniūtė,

"M. B." Admin.

Knygos Atpiginta

Knygos Vardas	Kaina Atpiginta	
Ką Kiekviena Motina Privalo Žinoti	25c.	15c.
Moteris ir Jos Ekonominis Padėjimas	20c.	10c.
Kūdikų Priežiūra	25c.	15c.
Šeimyna Seniau, Dabar ir Ateityj	15c.	10c.
Šeimyna Socialistinėj Darbininkų Valstybėj	10c.	5c.
Rusijos Revoliucijos Istorija	\$1.00	75c.
"M. B." Kompletas 1916—1917 metų	2.50	\$1.25
"M. B." Kompletas 1918 metų	2.50	1.25
"M. B." Kompletas 1919 metų	2.50	1.25
"M. B." Kompletas 1920 metų	2.50	2.00
"M. B." Kompletas 1921 metų	2.50	2.00

Šios visos knygos yra atpigintos nuo 1 d. spalio iki 1 d. lapkričio, 1922 metų.

Visi agentai nepraleiskite šios puikios progos, pasinaudokite ją, nes tokios progos retai pasitaiko.

Ant visų viršuj minėtų knygų agentam duodame 25 nuoš.

VISI PASISKUBINKITE SU UŽSAKYMAIS.

Siųsdami užsakymus, adresuokite taip:

"MOTERŲ BALSAS"

46 Ten Eyck St.

Brooklyn, N. Y.